

AK :: F... EMK :: FMK :: GEO :: KTK :: MÉK

VALETÁLUNK!

VIVAT ACADEMIA

A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM LAPJA

2007 : 3 : MÁJUS - JÚNIUS

A Széltolók által készített sárkányok, buggy és landboard bemutatója, és kipróbálási lehetőség a Harkai platón, a Lövér Kemping mellett. Könnyed délutáni kikapcsolódásra mindenkit szeretettel vár: Koros Péter és Nyilas Kálmán
(a program szélcsónak szociális címsorral)

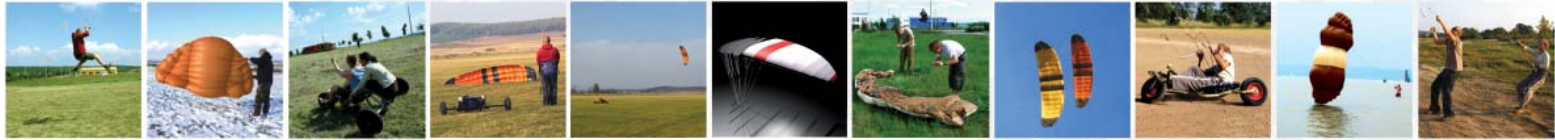
SZÉLTOLÁS

2007.05.24.
csütörtök
13.00
Harkai plató

Info: 70/5319010,70/7035368

szél, mint lehetséges energiaforrás felhasználási lehetőségeinek kutatása

Saját hegessztésű, szélmeghajtásos rongyok tesztjellegű reptetése, amelynek következménye lehet: ezek mozgásának akarat ellenére történő, testtel végzett lekövetése során geológiai mintavétel, a helyi flóra dentális botanikai vizsgálata, a sést változatos felületeinek segítségével végrehajtott tereprendezés, földgyalulás és bozótigazítás. A résztvevők olyan személyre szóló ajándékokkal térhetnek haza, mint cukri kis kék fotók, trendi horrszálások, menő, bőr alá ültetett aprókavics-piercing, továbbá krónikus lelki-fizikai sérülések. A kocsizatokról és mellékhatásokról kérdezze a Széltolókat.

Koros Péter- Nyilas Kálmán (Széltolók): FORMÁBA FOGOTT LEVEGŐ

Széleenergia befogása

A cél a levegőben mozgó testek tanulmányozására alapozva az áramló levegőben rejlő energiák átalakítása vagy felhasználása az általunk tervezett „adapterek” segítségével. (Részlet a munkafo-

Koros Péter és Nyilas Kálmán (AMI) a Pécsi Egyetem Művészeti Kara által április 12-14-én rendezett Országos Művészeti Diákköri Konferencián az iparművészeti szekcióban első helyezést ért el.

Az Alkalmazott Művészeti Intézetben 2006 novemberében megrendezett intézményi TDK-ról 7 hallgató 6 pályaművel képviselte egyetemüket.

Noha a harkai platón megrendezett „széltolásra” a Széltolók erősen hiányolták a szelet, az akció mégsem maradt el. Néhány gyengécske fuvallat is elég volt a sárkányok felélesztéséhez és a háromkerekű buggy megmozdításához.

A program mégis a sípályán folytatódott, ahol széleenergia helyett gravitációs hajtóművet alkalmaztak a Széltolók, beváltva a meghívóban tett ígéretüket (lásd fent).

TARTALOM

2	Magánösztöndíj PhD-tanulmányok támogatására - interjú Dr. Markovszky Györggyel	21	Versmondó verseny Győrben
4	Aki két hazában is próféta... - Józsa László professor emeritus	22	Hamvas Béla: Scientia Sacra I.
5	Ünnepség a University of British Columbia-n	23	Borbély József: Az idő jelei
6	„Jöttem, láttam, győztem...” - interjú Albert Ádám képzőművésszel	23	Mészáros Ágnes: Túl szép
7	Valétálás Fehérváron	24	Könyvajánló
8	Hagyományok újjáélesztése a fenntartható fejlődés jegyében	26	Szent György-napi juhászverseny
9	Apáczaisok Baráti Köre	27	Új közösség születése, avagy a III. NYME „Aludj más-kor!” 24 órás vetélkedő
10	Reformpedagógia a XXI. században	28	Párizs, ahogyan csak kevesen látják
11	Elkészültek az AK kari szimbólumai	29	A BPK röplabdacsapatának sikere
12	GEO-s hallgatóként Erdélyben	29	„Befőttek” helyett Hallgatói Napok a BPK-án
13	Állásbörze a GEO-n	30	Velünk élő múlt
14	Birtokrendezés Hollandiában és Magyarországon	31	XXVIII. OTDK-FMK
15	GeoCAD 2007. Konferencia Gyulafehérváron	32	50 éve halt meg Csukás Zoltán
16	„Édes élet” a Benedek Elek Pedagógiai Karon	33	Visszatérő erdészemlék - Pintér László verse
17	Felsőoktatás a V4-ek országaiban	34	Szociálpedagógusokat képző intézmények nemzetközi szimpóziuma a BPK-án
18	Tanulmányút Güssingbe	34	Búcsú egykori kollégánktól, Dr. Horváth Vincétől
19	Szociálpedagógiai kutatóhely Kőszegen	35	In memoriam: Lomoschitz Pál
20	Balogh István festőművész kiállítása	36	Hogyan lettem, voltam katona - Lükő István írása

Vivat Academia

A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár

V. évfolyam, 3. szám
2007. május - június

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitai@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, cscsilla@ktk.nyme.hu (KTK)
Sütő Csaba András, scsa@atif.hu (AK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
Lükő István iluko@fmk.nyme.hu (FMK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Raffai Balázs raphi@freemail.hu (FMK)

Szemerey Tamás tszemerey@fmk.nyme.hu (FMK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr. Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
fotók: Petyus András

A címlapfotó: Petyus András

A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.: 99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-Magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NyME Kommunikációs Irodájában történik
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-Magyarországi Egyetem

Az online kiadás internetcíme: <http://vaonline.nyme.hu/>

MAGÁNÖSZTÖNDÍJ PHD-TANULMÁNYOK TÁMOGATÁSÁRA

Három évvel ezelőtt írtunk lapunkban arról, hogy Dr. Markovszky György – a '90-es évek elején létrehozott alapítványának kiegészítéseként – 10 millió Ft-ot ajánlott fel magánvagyonából a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karon tanulmányokat folytató hallgatók idegen nyelvi képzésének támogatására. Azóta komoly összeggel támogatta a Vár bejáratánál elhelyezett Albert Kázmér (az intézmény alapítója) szobrának elkészítését, most pedig 3 éves ösztöndíjat ajánlott fel egy hallgató részére, PhD-tanulmányainak támogatására.

-Az első kérdésem most is ugyanaz lesz, mint amikor hallgatóink nyelvi képzésének támogatására 10 millió Ft-ot ajánlottál fel: Miért?

-Több okból. Először talán az időszűrés okán, akkor a nyelvtudás hiánya volt szembetűnő, és gyors pótlásra szorult ez a készség hiánya. Most, a Bolognai-folyamat általánosává válása idején, az egyetemi képzés legfelsőbb szintje, a PhD-képzés hozhat jelentős változást. Ezek a változások az egyetemi képzés színvonalát emelhetik, a külföldi kapcsolatok minőségét, élővé tételét javíthatják, és hatással lehetnek a kutató egyetemek kialakítására. Ezeken túl segíthet a PhD-képzés abban, hogy az egyetemek szervezesebb kapcsolatokat építsenek ki és tartsanak fenn azzal a gazdálkodói körrel, ahol hallgatóik elhelyezkedését remélik. Olyan mértékűek a felsőoktatási intézményeket érintő kihívások, hogy a mai, gyors és jelentős változásokra jól képzett, minősített oktató-kutató réteg kinevelése lehet a válasz. Maguk az egyetemek, saját források és állami források híján nem képesek kellő számú nappali PhD-hallgató ösztöndíjának előteremtésére, itt segíthetnek a gazdasági szereplők, akár olyan áron is, hogy kutatási témák megadásával párosítják az ösztöndíjak folyósítását. Ez a folyamat egyben új szemléletű megközelítésre is módot ad, és kevésbé lesznek az egyetemek ún. elefántcsont-toronyban működő bezárt intézmények és javulnak gazdasági kapcsolataik.

-Véleményed szerint mi a jelentősége a PhD-képzésnek a társadalom, az egyén és az intézmény szempontjából?

-A társadalom számára az új körülmények az jelentik, hogy egy adott korosztályból, mintegy 45%-os arány vesz részt a felsőoktatásban. Ebből – az egész korosztályra vetítve, – mintegy 15-20% a master-fokozatú képzésben folytathatja magasabb szintű tanulmányait. A PhD-képzés erre épülően, mint elitképzés jelenik meg, és ez a képzési forma nyújtja azokat a lehetőségeket a fiataloknak, hogy kutatóvá, oktatóvá váljanak, ezen munkák alapjaival megismerkedjenek, látóköriük ehhez az igényszínhez igazodjon.

Ez a réteg jelentheti azt a bizonyos „mozgó” kapcsolatot az egyetemi, közintézményi és gazdasági szféra között, részben a személyi átjárhatóság megteremtésével, részben innovációs készségével és a fiatal korból adódó empátiája révén.

Dr. Markovszky György

A társadalmi „hálózatosság” ebben az értelemben is elkerülhetetlen, és a PhD-képzés ennek a folyamatnak fontos gerjesztője.

Az egyén számára mindenképpen előrelépési lehetőséget jelent, egyfajta alkalmassági próbát, melynek során megismerkedhet képességei határaival és kialakíthatja későbbi karrierjének alapjait. Ha úgy tetszik: „iskola, magasabb szinten”. Az intézmény számára a PhD-képzés a szükséges fiatalítás, az elkerülhetetlen minőségfejlesztés, és jövőépítés záloga.

-Úgy tudom, hogy az általad felajánlott ösztöndíjat elnyerő PhD-hallgató kutatási témájára is tettél javaslatot. Mi lesz ez a téma?

-A téma a hazai élelmiszer-termékpályák elemzése három állati termékpályán, a sertéshús, a baromfi és a tejtermékek körében. A választás oka, hogy a hazai termékpálya-veszteségek közel 1/3-át teszi ki a forgalomba kerülő értéknek. A magas veszteség okai igen különbözőek, közrehatnak az adatszolgáltatás és -kezelés gyengeségei, a fekete- és szürkegazdaság kiterjedtsége, a termékpályautak gyenge szervezethez, a kapcsolati rendszerek összehangolatlansága. Ehhez a vizsgálandó témához tartozik a termékek innováció-tartalma, a konyhakész és kényelmi termékek térnyerése, a termékek helyettesíthetőségének változása.

Összefoglalva: a termékpálya integrációk hiánya, kiépítésük lehetőségei, tartama, a szükséges elektronikus adatcsere és magasabb szintű vertikális kapcsolatok létrehozásának nehézségei, felgyorsításuk lehetőségei.

-Bizonyára olvastad Bokros Lajos felsőoktatással kapcsolatos „reformcsomagját”. Mi a véleményed róla?

-Ambivalens érzésekkel olvastam a tanulmányt, és őszintén megmondván, többször újraolvastam. Igazságok és részgazságok olyan halmazának érzem, ami mégsem nyújt megoldást a felsőoktatás mai bajaira, illetve csak rész megoldást nyújthat. Hiányzik belőle a társadalom, és az érintett intézmények általános állapotának, „lelki egészségének” figyelembevétele. A felsőoktatás – véleményem szerint – nem bír ki sokkoló változtatásokat, vagy ha igen, nagy társadalmi veszteséggel. Eddigi, az intézmények életét illető ismereteim alapján a megfontolt, lassú, folyamatos haladást látom szükségesnek. A mérsékelt

ütem mellett a minőség javítása érdekében szükséges kényszerek is jobban érvényesíthetők. Nagy a veszélye annak, hogy az ún. „reformcsomag” által képviselt gondolatok érvényesítése kiszorítja a felsőoktatásból a kevésbé tehetőket, az anyagilag segítségre szorulókat. Sajnos, a mai társadalom szolidaritásérzete és a sokat emlegetett felzárkóztatáshoz kiépített intézményrendszer nem biztosítja a tehetséggondozás feltételeit. Az anyagilag szerény lehetőségekkel bíró családok gyermekei számára sokat romlottak az egyéni érvényesülés lehetőségei, és ezt nem fogadhatja el egy olyan ország, ahol a ma vezetőként dolgozók mind részesei lehetnek az ingyenes és magas szintű felsőoktatás áldásaiban.

-A közelmúltban írásod jelent meg a GAZDÁLKODÁS című agrárökonómiai folyóiratban a felsőoktatás jelenlegi állapotáról. Úgy látom, hogy a színvonal alakulásával nem vagy igazán elégedett. Mik a gondok, és miben látod a javítás lehetőségét?

-A színvonal alakulása – úgy gondolom – részben törvényszerű a tömeges képzés okán. Ugyanakkor meg kell említeni – és ezt kifejtettem a hivatkozott cikkben –, hogy nem általában romlik a hazai felsőoktatás minősége, hanem nőnek a végzősök közötti tudásbeli különbségek. A végzetek felső decilise imponáló szakmai felkészültségről, prezentációs készségről, vitakultúráról, nyelvtudásról tesz bizonyosságot, míg a leggyengébb két decilis esetén nem volna szabad a diplomát kiadni.

A lehetséges minőségjavító intézkedéseket a legjobb gyakorlat megismerése, elsajátítása; a legfontosabb szaktárgyakra kétnyelvű oktatása; az agrárium széles területeire kiterjedő diverzifikált képzés megteremtésében, kiépítésében látom azaz, hogy az alapképzés cél- és eszközrendszerét piaci alapon kell megszervezni.

-Tagja vagy a Nyugat-Magyarországi Egyetem Gazdasági Tanácsának. Hogyan tudja ez a testület segíteni az intézmény tevékenységét?

-A Gazdasági Tanács a Szenátus melletti tanácsadó testületként működik, így tényleges döntéshozói hatáskörrel nem bír. Eredményeink elsősorban a szemléletmód változtatásában érhetők tetten, hiszen a gazdálkodói szférából érkező szakemberek piaci megközelítésben és állandó mérés-kényszerben élnek, s ezt az elvet hozzák be az egyetem falai közé. Jót tesz ez az együttműködés a most folyó PPP-programok esetében, a színvonalasabb, következetesebb előkészítés és bonyolítás, vagy az egyetem által alapított gazdasági társaságok működési feltételeinek kialakítása során.

Szeretném, ha a Gazdasági Tanács abban is előrelépést érne el, hogy a belső kontrolling rendszer, az egyetem forrásainak felhasználása jobban mérhető és érthető legyen az érintettek számára.

A most zajló egyetemi beolvadás, az új szabályzatok elkészítése és a leendő nagyméretű egyetem vagyoni, gazdálkodási helyzetének áttekintése és feladatainak meghatározása könnyebb a Gazdasági Tanács észrevételeinek figyelembevételével.

-A közelmúltban – több mint négy évtizedes sikeres pályafutást követően – nyugdíjba mentél. Ez azonban csak formális, hiszen egyidejűleg létrehoztad a „Markovszky Ingatlan Zrt”-t. Mivel foglalkozik ez a vállalkozásod?

-Nem vonultam nyugdíjba, de elhagytam a közismert és részben általam létrehozott CSOPAK Szövetkezeti Részvénytársaságot, ahol 15 évet töltöttem vezérigazgatóként. A CSOPAK Rt. története is bizonyítja, az elmúlt 15 év hazai piaci változásait, az átalakulás nagyszágrendjét.

A Markovszky Ingatlan Zrt. elsősorban kereskedelmi üzletközpontok építésével, ingatlanfejlesztéssel foglalkozik. Működési területe a Dunántúl. Eddig öt üzletközpont épült fel a társaság szervezésében és most zajlik Százhalombattán és Mosonmagyaróváron a hatodik-hetedik szervezése. Óváron a kórházzal szembeni területen – remélem – a jövő évben már az egyetem oktatói, hallgatói, mint elégedett vásárlók jelenhetnek meg.

A társaságcsoport az előzőeken túl ipari-logisztikai ingatlanok kezelésével, bérbeadásával is foglalkozik, de ezt a tevékenységét kizárólag Veszprémben és Veszprém környékén folytatja.

A Ceres (győri) Sütőnél, mint igazgatósági tag és közvetett kisebbségi tulajdonos veszek részt a vállalat életében.

-Ugye ezután is számíthatunk az eddig megszokott „aktivitásodra”, hisz nélküled elképzelhetetlen a záróvizsgáztatás, de az alkalmanként meghívottként tartott előadásaid is pótolhatatlanok lennének!

-Természetesen nagy örömmel veszek részt az éves záróvizsgákon, számomra ez egy lehetőség, hogy megismerjem az egyetem oktatói tevékenységének eredményeit, és lássam a frissen végzetek tudását, rátermettségét, aktivitását. Ebben a tekintetben az egyetemnek, illetve a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karnak nincs szégyenkeznivalója, tennivalója viszont annál több, hiszen a következő években a felsőoktatásba kerülők létszáma jelentősen csökken, azaz meg kell harcolni a hallgatókért, főképp a jó képességű hallgatókért. Ehhez pedig a felsőoktatás színvonala kapcsán kifejtettek megvalósítása nélkülözhetetlen. Azért is örömteli a részvétel ezeken a találkozásokon, mert az Óváron végzetek hagyományosan összetartanak, figyelik egymás tevékenységét a különféle életutakon, és mondhatom, drukkolunk kollégáink sikeréért.

A különféle előadásokat azért vállalom örömmel, mert ugyancsak kapcsolati lehetőséget jelentenek az itt tanuló fiatalokkal. Ezek az előnyök kölcsönösek, nemcsak a fiatalok tanulnak tőlem, én is folyamatosan tanulok tőlük.

-Már-már sztereotípiá, de befejezésül minden interjú-alanyomat arra kérem, hogy beszéljen a családjáról és a jövőbeni terveiről. Te sem lehetsz kivétel.

-Abba a korba értem, amikor a gyermekeink is felnőttek, így arra vagyok büszke, hogy Eszter lányom egy nemzetközi ügyvédi irodánál végez sikeres jogi tevékenységet, Kata a nemzetközi idegenforgalomban jeleskedik, Tamás pedig az egyetem befejezésével van elfoglalva. Céljaimat illetően szeretném a CSOPAK Rt-től történő távozásomat követően kiépített társaságok tevékenységét stabilizálni, alapjait hosszú távra lerakni.

Társadalmi tevékenységeimet pedig legalább az eddigi szinten folytatni, és ebben kiemelkedő szerepe van a mosonmagyaróvári karon folytatott mindenfajta munkálkodásomnak.

Kedves Vezérigazgató Úr! A magam és lapunk Szerkesztő Bizottsága nevében köszönöm az interjú lehetőséget és azt, hogy anyagilag is támogatod az intézményünkben folyó különféle képzéseket. Gratulálunk eddigi eredményeidhez és új vállalkozásodhoz is sok sikert kívánunk!

Dr. Tenk Antal

AKI KÉT HAZÁBAN IS PRÓFÉTA...

A közismert szólást – senki sem próféta saját hazájában – alaposan megcáfolta Józsa László okleveles erdőmérnök, a Forintek Kutatóközpont emeritus professzora, akit mindkét hazájában – itthon és Kanadában egyaránt – a faipari kutatás elhivatott prófétájaként tisztelnek.

Bemutatása a Vivat Academia olvasóinak azért aktuális, mert Vancouverben június 14-16-ig ünneplik az egykori soproni egyetemisták a kanadai University of British Columbiára érkezésük 50. évfordulóját.

Ágfalváról indult hosszú vándorútjára a Győrben érettségizett fiatalember az akkor másodéves erdész bátyjával, s természetesen volt számára, hogy csatlakozik testvéréhez tanulmányában is.

1961-ben végzett a Soproni Divízió tagjaként, s mint legtöbb társa, ő is a kanadai őserdőben kezdte pályafutását, fatömeg becsléssel és vágásterületek felmérésével foglalkozott. Jó munkája eredményeként hamarosan faanyagvizsgáló technológusként alkalmazta a Columbia Cellulose Company, majd a vancouveri egyetem, ahonnan tovább ívelt karrierje a Western Forest Products Laboratory-hoz, illetve a Forintek Kanada kutatóközpontba, ahol a mai napig is végzi kutatásait. 35 éve vizsgálja a különböző erdőművelési eljárások (gyérítés, nyesés, műtrágyázás, stb.) hatásait a fa termelésére és minőségére vonatkozóan. Munkája során a fák évgyűrűiből próbált és próbál messzemenő következtetéseket levonni a fák növekedésére, s a növekedésük idején ért hatások megnyilvánulásaira. Az évgyűrű szerkezetet tekinti a fák leginkább jellemző sajátjának. Kísérletei közül kiemelhető a fa juvenilis és érett anyaga közti minőségi különbség tanulmányozása is.

Több mint 150 tudományos és ismeretterjesztő cikk szerzője, s számtalan előadás is fűződik a nevéhez, melyeket elsősorban erdészeti szakembereknek tartott - kutatási eredményei ismertetésével - Kanada több tartományában. Azonban nemcsak szakembereknek, hanem iskoláknak, egyetemeknek, tanítóknak és érdeklődő felnőttek csoportjainak is szívesen adott elő erdészeti, s faipari témákból. Előadásait mindig a saját maga által szerkesztett segédesszközökkel és rajzokkal szemlélteti. Ilyen például a Rubik-kockára emlékeztető, faszerkezetet bemutató szemléltető eszköze, melynek segítségével, s közérthető, élvezetes stílusával még e sorok írójával is sikerült megértetnie a tőle oly távol álló szakmai ismereteket. Kanadai barátainak elbeszéléseiből tudjuk, hogy lebilincselő előadásait ötletes példákkal, s néha „agyat csiklandozó” viccekkel tette még élvezetesebbé és magát híressé.

Amikor nem kutatott, nem adott elő, nem szervezte a magyar közösség programjait, nem művészeti tevékenységet folytatott, végigjárta a világ famatuzsáleleit, s azt tanulmányozta, hogyan voltak képesek eddig élni és összehasonlította őket az emberi lét és méret elenyészően kicsiny voltával. Sokszor megállt a facsodák körül, hogy gondolatban újra átélhesse a korokat, évszázadokra, néha évezredekre emlékezhessen. Adatokat gyűjtött a legnagyobb és legöregebb fákról, s kiadott rólu egy ismertető leírást színes képekkel illusztrálva, „Kanada és a világ fa-bajnokai” címmel. Adatgyűjteményében olvashatunk a tüskéstobozú fenyő (Pinus longaeva) 5000 éves egyedéről, mely a világ legöregebb fája, bemutatta a világ legnagyobb élő fáját, a mammutfenyőt (Sequoiadendron giganteum) is.

*Józsa László professor emeritus
Előadásait mindig a saját maga által szerkesztett segédesszközökkel és rajzokkal szemlélteti*

Adatokat közölt Kanada legöregebb fájáról, az 1600 éves sárga ciprusról (Chamaecyopsis nootkatensis), az 1307 éves duglaszfenyőről (Pseudotsuga menziesii) és több más fafaj nagyjairól. Fényképpel illusztrálta az egyik legtermékenyebb faállományt, mely évente 23 köbméter faanyaggal gyarapodik hektáronként. Szakmai érdeklődésétől hajtva meglátogatta Kaliforniában a tüskéstobozú fenyő, és Columbiában (Dél-Amerika) a gyorsan növekvő eukaliptusz termőhelyeit is.

Józsa László tudományos pályája során annyira megszerette a fa egyedülálló tulajdonságait, hogy művészi hajlamait is szolgálatába állította. Művészi érzékét kiélve a fákat először festményein örökítette meg valóság-hű ábrázolással. (Említést érdemel, hogy a Kanadában végzett 5 évfolyam tablói közül négyet ő festett, láthatóan kiváló eredménnyel.) Később, a farostok tanulmányozása folytán a fafaragás technikájával kísérletezett eredményesen. E tevékenységét nagyban elősegítették az erdélyi látogatásai alkalmával megismert székely kapuk és kopjafák. Megszállott fafaragóvá vált. Kertje bejáratát az erdélyi tradícióknak megfelelő motívumokkal faragott kapu díszíti. Szépen gondozott virágos kertjében ízlésesen elhelyezett kopjafák fogadják a látogatót. Legnagyobb műve az 1992-ben sárga ciprusból faragott teljes nagyságú székely kapu, melyet a vancouveri magyar közösség Hungarian Festival nevű rendezvényére állítottak fel ideiglenesen, s melyet később az UBC Erdészeti Tudományok Központja előtt helyeztek el véglegesen, 2001-ben. A soproni egyetemisták befogadását jelképező kapu újraavatását is tervezik a júniusi évfordulós ünnepen. Megható a gyönyörű alkotás homlokzatán az angol nyelvű, de magyar

szívet sejtető felírat: „A mi jövőnk, tradícióban gyökeredzik.”, illetve a négy nyelven – közte magyarul is – olvasható köszöntés: „Isten hozott!”

Másik nagy műve a Calgary-ban (Alberta Tartomány) felállított 4 méter magas kopjafa, melyet az ottani magyar közösség megbízásából faragott a város fennállásának 100 éves évfordulójára. A csodálatos faragvány motívumai is figyelemreméltóak. A csúcson látható rügy a szabadság lángja, megjelenik rajta a földgolyó, az egyenlítő, a jó és rossz jelképe, de nem hiányzik róla Alberta provincia szimbóluma, a vadrózsa sem. Kopjafái megtalálhatók privát gyűjteményekben és fejfákként is. Művészi híre annyira elterjedt, hogy még a bennszülött indián törzsek is meghívták előadást tartani a fafaragásról. Újabb lendületet jelentett találkozása Los Angeles-ben a híres székely fafaragó mesterrel, a ma már hazatelepült Ferencz Bélával. (A gellérthegyi Sziklatemplom Szent Iván-termének berendezése és a soproni Városháza lépcsőházában függő domborművek is a keze nyomán készültek.) Hatására fogott hozzá díszítő elemeket, tükör és képkereteket, domborműveket faragni megcsodálható eredménnyel.

Józsa László szakmai és művészi elkötelezettsége mellett magyarságáról sem feledkezett meg. Ezt bizonyítják az erdélyi népi motívumos faragásai, s az a tény is, hogy fáradhatatlan munkása és segítője a magyar szervezetek rendezvényeinek és közéletének. Nem szabad figyelmen kívül hagynunk azt sem, hogy a faragványaiért kapott pénzösszeg legnagyobb részét erdélyi művészek támogatására fordította.

Sopronhoz való kötődését és a selmeczi szellem megtartását mindenkorai segítőkészsége, őszintesége, s a „soproni család” összetartására irányuló törekvése igazolja. A „The Sopron Chronicle” szerkesztésének idején ő is munkálkodott a szerkesztőbizottságban, több évig volt elnöke az Ifjúsági Körnek, és számtalanszor képviselte a volt Soproni Divíziót hivatalos ügyekben a vancouveri egyetemen és másutt. 2006-ban ő kezdeményezte, s négy oldalas értekezésben bizonyította, hogy a menekült soproni egyetemisták befogadása a vancouveri British Columbia Egyetemre (U.B.C.) kiemelkedő jelentőséggel bír, s ezért azt Kanada történelmi eseményeként („Parks Canada Historic Event”) jegyezzék be.

Józsa Lászlót úgy emlegetik társai és barátai, mint szószoki tehetséggel megáldott, elismert és elhivatott szakembert, művészt, aki lelkiismeretesen kiáll a magyarság és Sopron ügyéért, s hírnevének népszerűsítéséért.

Mi, akik itthon találkozhattunk vele, s hallhattuk előadni, illetve magánemberként beszélgethettünk vele, egy nagy tudású, széles műveltségi körrel rendelkező, kivételes előadói stílussal megáldott, barátságos, felelősségtudattal bíró, ugyanakkor kisfiúsan huncut, nagyon fiatalos, melegszívű, igazi hazafit ismerhettünk meg személyében.

Azok a kollégák és hallgatók, akik Vancouverben találkoztak vele, a felsoroltakon kívül azt is tapasztalhatták, hogy mindig készséggel segítette mind az egyéni látogatókat, mind a csoportokat, hogy megfelelő ízelítőt kaphassanak a kanadai erdészeti viszonyokról, gazdasági és közösségi tudnivalókról.

Mindezek után nem maradhat kétség a kedves olvasókban, hogy Józsa Lászlónak sikerült két hazában is prófétának lennie, s bizonyítani azt az állítást, hogy minden elérhető hittel, reménnyel, szeretettel és kitartással.

Pintér László /Józsa László évfolyamtársa/ – Tóth Mariann

ÜNNEPSÉG A UNIVERSITY OF BRITISH COLUMBIA-N

2007. június 14-16-án, Vancouverben az '56-ban Sopronból elmenekült 200 hallgató és több oktató befogadásának 50. évfordulóját ünneplik.

Az ünnepségsorozatra egyetemünkről Prof. Dr. Faragó Sándor rektor mellett az Erdőmérnöki- és Faipari Kar dékánja utazik, illetve a delegáció tagja Dr. Wesztergom Viktorné, az FMK hivatalvezetője is. Valamennyien angol nyelvű előadással is szerepelnek a UBC által szervezett rangos eseményen.

A Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztériumot Benedek Fülöp államtitkár, az Országos Erdészeti Egyesületet Dr. Pethő József elnök képviseli.

Az ünnepelt soproni diákok között ott lesz Prof. Dr. Gratzner Miklós, egyetemünk díszdoktora is, aki októberben betegsége miatt nem ünnepelhetett velünk, s akit időközben a Magyar Köztársaság nevében „A Szabadság Hőse” emlékéremmel tüntettek ki. Az emlékérem mellé járó oklevél azt igazolja, hogy a kitüntetett 1956 októberében, majd a megtorlás sötét korszakában a szabadság, az emberi méltóság és a nemzeti összefogás melletti kiállásával példát adott hazaszeretetből. Az elismerő oklevelet és emlékérmét Draskóy György, Hajdu Csaba és Rétfalvi László is átvehette. Mindannyiuknak gratulálunk, s köszönjük, hogy öregbítették az Alma Mater hírnevét.

(T.M.)

A jövőnk a hagyományainkban gyökeredzik

“JÖTTEM, LÁTTAM, GYŐZTEM...”

A sokat idézett fenti mondás nagyon találó lenne az Alkalmazott Művészeti Intézet egyik fiatal munkatársára, Albert Ádám képzőművészre, aki szinte még meg sem melegegett közöttünk, máris kiemelkedő sikerrel gazdagította az egyetem hírnevét, elnyerte a 2007. évi Essl-díjat. A csendes, szerény fiatalemberre inkább az az állítás illik, hogy a tehetség és a szorgalom előbb-utóbb kivirágzik és meghozza gyümölcsét.

-A nemzetközi zsűri és a díjat alapító - Európa egyik legjelentősebb kortárs képzőművészeti gyűjteményével rendelkező - Essl házaspár Önnek ítélte a fődíjat, ami óriási győzelem, hisz több mint száz alkotásból választották ki az előzsűrizés során azt a tíz pályaművet, amelyek a legjobb helyezéért versengtek. Amikor beadta munkáit a rangos megmérettésre, hogyan vélekedett az esélyeiről?

-Őszintén szólva nem spekuláltam az esélyeimet illetően, már az is jó érzés volt, hogy egy komoly szaktekintélyekből álló zsűri előtt szerepelhetek. Természetesen mint minden versengő, én is bizakodó voltam. A győzelem mellett külön örömet jelent számomra, hogy a bírálók elnöke René Block, a kasseli Fridericianum igazgatója volt, aki elismert szaktekintély kortárs művészeti téren, tehát széles látókörrel bír a kortárs törekvésekre. Tőle kiérdemelni az első helyet, nagy megtiszteltetés.

-Arra kérem, mutassa be a Vivat Academia olvasóinak a díjnyertes művet!

-Ezt inkább egy műtárgyegyüttesnek vagy projektnek nevezném. Régóta készítek pszeudó tárgyakat (a pszeudó az igen és a nem dialektikus egységében önmagán túl, a világba mutat, de vissza is tér önmagába, egyszerre jeleníti meg az anyagit és az anyagtalant), a kiállításon bemutatott művek is ebbe a sorozatba illeszthetők és praktikusán két típusba sorolhatóak.

A nagyobb méretű táblák a Budapest utcáin található zománcozott utcanév táblák méreteivel azonosak (400x700 mm), a kisebb méretűeket dokumentáló fotókon pedig, a botanikus kertekben használt növényrendszertani besorolásokat tartalmazó un. taxon táblák láthatóak (110x125 mm).

A táblákon található eredeti kontextusból kiszakított “jelek” elvesztik egyértelműségüket, több módon is értelmezhetővé válnak.

Ezeket az általam készített tárgyakat (táblákat) azután valós környezetükbe helyezem vissza, így teremtve befogadói feszültséget a közösségi tereket használókban. E táblák kihelezéséről, visszahelyezéséről készítettem fényképeket is, amelyek szintén szerepeltek a kiállításon.

-A fődíjjal járó kiállítások a Ludwig Múzeumban (Művészetek Palotája) és Klosterneuburgban nyilván kiváló alkalmat biztosítanak az ismertség felé vezető úton. Várható-e további lehetőség a bemutatkozásra?

-Gondolom mindkét helyszínt sok látogatót vonz, s ki tudja, kinek akad meg a szeme a tábláimon, ami újabb kiállítási alkalmat eredményezhet. A bécsi/klosterneuburgi kiállítás a díj része, amelyhez készül egy katalógus is. Azt nem tudom, hogy utána miféle megkeresések lesznek, de valószínű jó referenciát jelent majd akkor, amikor az ember „galéria után házal”.

-Hallhatunk a győzelmet követő szakmai terveiről?

-Folytatom az eddig megkezdett utamat mind autonóm művészként, mind bölcséleti kérdésekre is érzékeny képzőművészként. Az egyetemi munkámban is szeretnék még inkább

Albert Ádám képzőművész

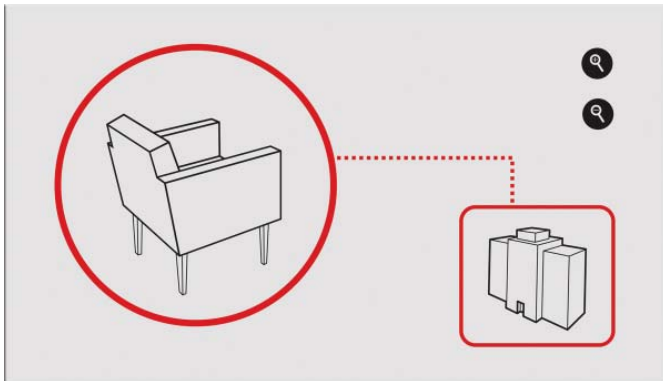
elmélyülni, hisz nagy felelősség az alapképző feladat, melyet szintén szem előtt tartok, s melyben Mészáros György kolléga személyében nagyon jó együttműködő partnerre találtam.

-Opuszain gyakran találkozhatunk a hétköznapi élet piktogramjaival, milyen művészi szándék rejtőzik ezek háttérében?

-Elbizonytalanítás, zavarkeltés, elgondolkodtatás, a rutinjainkra való rákérdezés. Az általam használt motívumok, képi fragmentumok (töredék, befejezetlenül maradt műalkotás) színei a mindennapi életben használt jelszerű motívumokra épülnek, azokat idézik meg. A befogadás során az az érzésünk „mintha láttuk volna már valahol”, pedig ezek a jelek csak ismerősnek tűnnek, nem ismerősek, illúziók. Az eredeti kontextusból kiszakítva a jelek elvesztik egyértelműségüket, s elképzelésem szerint több módon is értelmezhetővé válnak.

-Beszélgetéseink alkalmával sokoldalú műveltséggel rendelkező, bölcsész szemléletű, jó tanári képességekkel is megáldott, a koránál érettebb, feltűnően tisztelettudó kollégának ismertem meg. Milyen tényezők játszottak szerepet a pályaválasztásában?

-A pályaaorientációm nem volt kristálytisza, az első körben (érettségít követően) a bölcséleti, illetve társadalomtudományi érdeklődésem volt meghatározó, ezért jelentkeztem az ELTE Bölcsészettudományi Karának történelem szakjára, s a felvéte-

„A táblákon található eredeti kontextusból kiszakított „jelek” elvesztik egyértelműségüket, több módon is értelmezhetővé válnak.” Albert Ádám grafikája

lehet követően hallgattam kulturális antropológiát is. Jóllehet szerettem ezeket a dolgokat, még sem voltam eléggé elhivatott történészként. Az egyetemi évek alatt Budapesten kezdtem foglalkozni komolyan a képzőművészettel, s amikor negyedéves bölcsész voltam, akkor vettek fel a Képzőművészeti Egyetemre. Így most van bölcsész és képzőművész diplomám is.

-Mondhatjuk-e, hogy hatással volt Önre személyiségfejlődése során a szomszéd vármegye - Sopronhoz hasonló - földrajzi gyöngyszeme Kőszeg, ahol a családi gyökerek eredtek?

-Valószínűleg igen, bár azt felfejteni nem nagyon tudom, hogy ez pontosan milyen természetű, talán inkább a bölcséleti vonalat erősíti, mivel anyai nagyapám a kőszegi múzeum igazgatója volt hosszú ideig, s emellett szépen zenélt és festegetett.

Bizonyára a Sopronhoz való viszonyomban is szerepet játszott Kőszeg, a természeti környezet és maga a város is ismerősnek tűnt a kezdetektől fogva, nem éreztem soha idegenséget, nem kellett megszoknom.

-Hogyan vélekedik Poszler György megállapításáról - saját művészeti ars poeticája tükrében - „...a művészt varázs, mert átalakít, ...az embert emberebb emberré...”?

-Fontos gondolat mély igazságtartalommal, bár azt gondolom, hogy nem csupán a művészet az, ami formálja, alakítja, jó esetben jobbá teszi az embert, hanem mindenfajta olyan cselekvés vagy munka is, amelyet az ember elhivatottságból, szívből végez, vagy amelynek eredményét mélyen, szívből átéli...

-Valahányszor találkoztam Önnel, a család soha nem maradt említés nélkül. Úgy érzem, a háttérnek is szerepe van a sikereiben, jól gondolom?

-Természetesen igen, mert nagyon fontosnak tartom a stabil hátszínűt, ugyanis a művészet terrénuma úgyis tartalmaz kellő bizonytalansági tényezőt, illetve az alkotói folyamat is sok esetben egy még fel nem térképezett terület felé vezet, tele kételyekkel termékeny önelbizonytalanítással. Ezért komoly segítség a szűkebb-tágabb családom, ahol mind emberileg, mind a munkámhoz támaszt találok.

-Mi pedig azt kívánjuk, hogy további szép sikerekhez segítsék támaszai, s a majdani apaság még inkább inspirálja újabb és újabb magaslatoz elérésére. Gratulálok az olvasóink nevében is az Essl-díjhoz, s remélem valamennyi kolléga nevében mondhatom, büszkék vagyunk Albert Ádámra.

Tóth Mariann

VALÉTÁLÁS FEHÉRVÁRON

2007. május 12-én este a Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Karán ismét felcsendült a Gaudeamus igitur... mindnyájunk számára oly kedves dallama.

Búcsú a várostól

Felsorakoztak végzős hallgatóink diáktársaik koszorújában, hogy a selmeci-soproni és fehérvári diákszokások szerint, részt vegyenek valétálási ünnepségünkön. Tanítványaink elindultak azon az úton, mely az elválást jelenti, a búcsúzást a vidám, olykor szorongató, ám az emlékekben mindig derűsen visszatérő diákélettől, az Alma Matertől, és a királyi várostól, Alba Regiától.

A kar épülete előtt Zakar György végzős valétaelnök búcsúzott az iskolától, majd Dr. Engler Péter oktatási dékánhelyettes az emlékezés, a számvetés és a jövőbe tekintés jegyében köszöntötte a valétáló és ballagó hallgatókat. Oravecz Gábor az itt maradók nevében köszönt el a valétáloktól. Ezt követően szalamanderes, fáklyás felvonulással és a Polgármesteri Hivatal előtti kis ünnepséggel vettek búcsút a várostól. Itt Dr. Csapó Csilla alpolgármester asszony és Hajdú Péter végzős hallgató beszélt a városról, a városhoz kapcsolódó emlékekről.

A valétálás záró eseményeként a Szekszárdi Kapunál az alábbi éves hallgatók „kirúgták” a városból a végzősöket. Az idei valétálás is kellemes hangulatú bállal zárult.

Dr. Engler Péter
dékánhelyettes

HAGYOMÁNYOK ÚJJÁÉLESZTÉSE A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS JEGYÉBEN

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kara és Erdőmérnöki Kara, a Kisalföldi Erdőgazdaság ZRt. és az Országos Erdészeti Egyesület 2007. április 26-án tartotta a Madarak és Fák napja országos rendezvényét Ravazdon.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karának Neveléstudományi Intézete a Kisalföld Erdőgazdaság ZRt.-vel 12 éve közösen működteti az Erdei Iskolai Oktatóközpontot. Évente 3-4000 diák, 2-300 hallgató vesz részt az Erdőpedagógia projektben, melynek keretében az országban egyedülállóan Környezet-Egészség-Nevelés programban készítjük fel a diákokat, a hallgatókat és a pedagógusokat a környezettudatos magatartásra.

Napjaink kihívása a fenntartható fejlődésre nevelés. A fenntartható fejlődésre nevelés csak társadalmi összefogással lehetséges. Úgy gondoljuk, hogy követésre méltó az az egyedülálló magyar hagyomány, amely 100 évvel ezelőtt kezdődött, nevezetesen 1906. április 27-én gróf Apponyi Albert miniszter elrendelte, hogy az ország valamennyi elemi iskolájában tanítás nélküli munkanapon ünnepeljék meg a „Madarak és Fák Napját”.

A következő 100 év jegyében a Kisalföldi Erdőgazdaság ZRt., a NYME Erdőmérnöki Kara, az Apáczai Csere János Kar, az Országos Erdészeti Egyesület megállapodást kötött, hogy hagyományainkat folytatva a „Madarak és Fák Napjának” országos megünneplését kezdeményezi. Mindezek megvalósítására akcióprogramot készítettek abból a célból, hogy a környezettudatos szemléletmód kialakítását, a környezettudatos viselkedéskultúra terjesztését társadalmi összefogással segítsék elő.

A megállapodás aktualitását az adja, hogy a különböző szakterületeken végzett munka önmagában nem elégséges a környezettudatos magatartás kialakításához. A társadalmi összefogás szükségességének felismerése az 1890-es évekre nyúlik vissza. Példa értékű volt az a társadalmi összefogás, amit a „Madarak és Fák Napja” sikeres, eredményes lebonyolítása érdekében a különböző szervezetek, egyesületek kifejtettek. A 100. évforduló és a Nyugat-Magyarországi Egyetem, a Kisalföldi Erdőgazdaság ZRt., az Országos Erdészeti Egyesület szakmai elkötelezettsége, valamint speciális tevékenységük a példaértékű hagyomány újratereztését indokolja. A megállapodás résztvevői megegyeztek, hogy a 100. évforduló egy olyan jelentős állomás, mely indokolja, hogy újra átgondolják a társadalmi összefogás lehetséges formáit a fenntartható fejlődés érdekében. A legfontosabb színterek a szakmai szervezetek és a civil lakosság. Őket megszólítva valamennyien felelősséget vállalnak az akcióprogram megvalósításában.

„Az erdő beszél ahhoz, aki ismeri: jeleket ad, üzen, kitárja magát, csak meg kell érteni. De ahhoz, hogy érthessük, ismerünk kell fáit, bokrait, füveit, virágait, gombáit, állatait, s a sok színt, hangot, az állatok mozgását, életrendjét, természetét, az erdő minden lakójának örök, ősi törvényit.” (Fekete István)

Gyerekek a felavatott emlékoszlop előtt (Fotó: Nagy Mónika)

Közösen kezdeményezik, hogy a „Madarak és Fák Napja” alkalmából legyen egy tanítás nélküli munkanap, amelynek témája az adott település természeti értékeinek felfedezésére, feltárására, védelmére irányuló foglalkozások szervezése, megvalósítása. Az erre javasolt időpont április 27-e.

A rendezvény megtartásához témajavaslatokat, módszereket nyújtanak. A megye, a régió valamennyi, illetve az ország néhány közoktatási intézményébe erdőmérnök, környezetmérnök, környezeti nevelést végző tanítójelölt hallgatót küldenek a rendezvény megvalósításának elősegítésére.

2007. április 27-e alkalmából megalakítják az Ifjúsági Kört. Az Ifjúsági Kör tagjai vállalják a fenntartható fejlődés alapelveinek megfelelő életmódot és a környezettudatos viselkedéskultúra terjesztését.

Az akcióprogram központi rendezvényeinek helyszíne a Kisalföldi Erdőgazdaság ZRt. Ravazdi Erdészetén 12 éve működő Erdei Iskolai Oktatóközpont, és az újonnan létesülő Ökoturisztikai Központ, melyek az Erdőpedagógia projekt és a

Környezetpedagógia doktori program gyakorlati és kutatási színhelyei is.

Az akcióprogramot a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar és az Apáczai Csere János Kar dékánjai, a Kisalföldi Erdőgazdaság ZRt. vezérigazgatója, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke, illetve a Környezetpedagógia doktori program és az Erdőpedagógia projekt vezetője, a program „megálmodója”, kezdeményezője és fő szervezője Kovácsné dr. habil Németh Mária írták alá.

Az akcióprogram kihirdetésére Ravazdon, a Kisalföldi Erdőgazdaság kezelésében lévő Ökoturisztikai Központban került sor. A rendezvényen Solymos Rezső kutatóprofesszor, akadémikus tartott előadást, melyben az erdő és a társadalmi jólét közötti kapcsolatról beszélt a hallgatóságoknak. A Kitaibel Pál Környezettudományi Doktori Iskola Környezetpedagógia programjában részt vevő doktoranduszok részére egy pályázati felhívást ismertetett az Erdőmérnöki Kar képviselőjében Prof. dr. Varga Szabolcs dékánhelyettes. Dr. Náhlik András, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar dékánja, Dr. Cseh Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar dékánja, Dr. Magas László, a Kisalföldi Erdőgazdaság ZRt. vezérigazgatója megállapodtak abban, hogy Környezetpedagógia – ösztöndíj Alapítványt létesítenek a fenntartható fejlődés érdekében kifejtett tevékenység elismerésére. Az ösztöndíj célja olyan doktorandusz hallgatók jutalmazása, akik a természet, a környezet, a megújuló energiák területén folytatott tudományos munkájukkal az Erdei Iskolai Oktatóközpont tevékenységét is gazdagítják didaktikai – módszertani koncepcióval; különleges iskolai projekttel; a tudomány, az oktatás, a természet- és környezetvédelmi egyesületek, a civil szervezetek együttműködése eredményeinek közzétételével. A pályázat a Környezetpedagógia doktori program vezetőjéhez 2008. január 31-ig nyújtható be.

A rendezvényen került sor az általános iskolások részére kiírt vers és prózáiro pályázat eredményhirdetésére és díjkiosztására is, melyet évről évre meghirdetnek az Erdei Iskolai Oktatóközpontban. Az ünnepség jelentős eseménye volt az az emlékoszlop állítás, melyet egy háromszáz évet megélt tölgyfa törzséből alakítottak ki. Magas László vezérigazgató úr és Pethő József az Országos Erdészeti Egyesület elnöke avató beszédükben hangsúlyozták, hogy csak közös összefogással lehet eredményt elérni. Az emlékoszlopra azok az erdőgazdasági részvénytársaságok, nemzeti parkok, civil szervezetek táblái kerültek – és reméljük, a jövőben még kerülni is fognak-, akik csatlakoztak a felhíváshoz. Reméljük, hogy ezen táblák száma gyarapodni fog, várjuk további résztvevőket, támogatókat jelentkezését! A rendezvényen 12 erdőgazdaság és a Fertő-Hansági és Őrségi Nemzeti Park is képviseltette magát. A Madarak és Fák Napja országos rendezvényen Pápai Gábor, az Erdészeti Lapok főszerkesztője meghirdette a „Hasalok a fűben” című pályázatot

Kocsisné Salló Mária és Máté Mónika,
PhD-hallgatók

APÁCZAISOK BARÁTI KÖRE

Az alapítók a Magyar Köztársaság Alkotmányában biztosított szabad egyesülési jogukkal élve létrehozták az Apáczaisok Baráti Körét.

Dr. Cseh Sándor dékán köszöntötte az alakuló ülésen megjelenteket (fotó: NM)

Az ABK alakuló ülését 2007. április 20-án tartotta. Az alapító tagok elfogadták az alapszabályt és megválasztották a tisztviselőket.

Az Apáczaisok Baráti Kör elnöke Barthalos István, tiszteletbeli tag Esztergályos Jenő, az Apáczai Tankönyvkiadó ügyvezető igazgatója lett.

Az egyesület célja, feladata

1. Az egyesület alapvető célkitűzése a Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karon - ideértve az intézmény jogelődjét: Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola - tanulmányait befejező hallgatók és oktatók, munkatársak közötti kapcsolat fenntartása, ápolása.

2. Az egyesület célja, hogy tevékenységét minél több az intézményben végzett, illetve tanulmányait itt folytató hallgatóval, továbbá az intézmény jelenlegi és nyugállományba vonult, vagy más területen dolgozó oktatóival, munkatársaival megismertesse. Az egyesület célja továbbá olyan fórumok létrehozása és működtetése, melyek segítik a kapcsolattartást a nevezett személyek között. Az egyesület az intézmény működését segíti, támogatja.

Az egyesület célja továbbá:

- folyóiratok, könyvek szerkesztésében, gondozásában, kiadásukban való közreműködés,
- képzés, oktatás, ismeretterjesztő előadások szervezése, tartása,
- ülések, viták, megbeszélések, konferenciák rendezése,
- hallgatók támogatása.

NM

REFORMPEDAGÓGIA A XXI. SZÁZADBAN

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Karán 2007. április 11-14-én EIS.WEB zárókonferencia zajlott. Kovátsné dr. habil Németh Mária intézetigazgatót a nemzetközi projektről kérdeztem.

-Milyen tevékenységek előzték meg a konferenciát?

-Az Európai Unió által támogatott projekt 2004-ben indult. Ez a program már következménye korábbi munkáknak. Az Apáczai Kar mintegy 10 éve bekapcsolódott azokba az európai innovációs folyamatokba, amelyek a pedagógia megújítását célozták meg. Ez a módszertani kultúra fejlesztését jelenti, amihez először feltártuk azt az örökséget, amely valamennyi európai ország közös kulturális kincse. Ilyen szellemi érték például a száz évvel korábbra visszanyúló reformpedagógia amelynek oktatása hazánkban csak az 1990-es évektől épült be a felsőoktatási programokba, korábban a főiskolai oktatás tananyagának nem volt része. Egyetemeken is elsősorban irodalmi ajánlásokat tettek annak érdekében, hogy a reformpedagógiával megismerkedjenek a hallgatók. Ez természetesen a módszertannak csak egy szelete. A hagyományos pedagógia értelem-szerűen megtanítja a teljes módszertani kultúrát, azonban azt, hogy ki hogyan alkalmazza, az már a pedagóguson múlik.

-Miért lényeges tehát a reformpedagógiával foglalkozni?

-A reformpedagógia azért kerül középpontba, mert 100 évvel korábban új nevelésfilozófiákkal, új módszerekkel, új koncepciókkal törekedtek az iskola megújítására. A XXI. században a diákok olyan nagy mennyiségű információhalmazzal találkoznak, amelyet a gyakorlatban már rendkívül nehéz alkalmazni. Az oktatás sajnálatos módon inkább az elmélet felé teljesedett ki, a gyakorlati tevékenységet nem is ismeri el olyan szinten, mint az elméleti munkásságot. Ha nem törekszünk a kettő egyensúlyára, akkor téves úton járunk. Az egyensúly viszont azt feltételezi, hogy nem lehet az ismereteknek olyan széles tárházát kínálni, mint amit a tudomány feltárt a számunkra. A felsőoktatásban szembe kell néznünk azzal a széles körben elterjedt nézettel, hogy a pedagógus akkor oktat korszerűen, ha minél több információt ad át a fiatal számára. A pedagógia megújulása azt jelenti, hogy az információk feldolgozása során az összefüggéseket kell megláttatni, azok gyakorlati alkalmazhatóságát, illetve biztosítani kell a konkrét tapasztalatszerzést és az elmélet gyakorlati alkalmazását. Az alkalmazott tudás teljesen új módszereket feltételez, amelyek a reformpedagógiában gyökereznek, mert ez mindig komplex szemléletű tananyag feldolgozását helyezte előtérbe önálló vagy csoportos ismeretszerzéssel. Az ismeretszerzés és az alkalmazás folyamatában a hangsúly a tanulói tapasztalatszerzésen az önálló munkán alapul, amelynek eredménye mindig valamilyen produktum, projekt. Az Európai Unió projekt-munkálatok során olyan projektet dolgoztunk ki, amely a reformpedagógia eredményeinek újszerű gyakorlati alkalmazását célozta meg.

-Mely országok vettek részt a projektekben?

-Általában hét-nyolc országból vettek részt az európai projektekben, elsősorban elméleti pedagógiát művelő szakemberek. A korábbi munkánk alapján hívtak meg a 2004-ben induló „Európai Innovációs Iskolafejlesztés a Weben” nevű projektbe, egyrészt a Pedagógia Tanszék tevékenysége, másrészt az Erdőpedagógia Projekt kapcsán, amelyben pontosan megvalósítjuk - reformpedagógiai alapokon - azt a tanulás-szervezési eljárást,

Kovátsné dr. habil. Németh Mária

amit az EU-s projektben terjesztünk.

-Mi az újszerű ebben a munkában?

-Az, hogy párhuzamosan futott az elméleti és a gyakorlati tanártovábbképzés. Ez azt jelentette, hogy az elméletet kimunkáló szakembereket, a pedagógia tudósait és egyúttal a gyakorlat szakembereit is meghívták a bozoni kurzusra. Itt az elmélet gyakorlati kipróbálása is megtörtént. Végeredményben az elméleti alapok tapasztalatszerzésen alapuló feldolgozása során a tanárok olyan ismereteket szereztek, amelyekre támaszkodva képesek voltak a saját elképzelésük szerint kidolgozni egy iskolafejlesztési koncepciót, természetesen reformpedagógiai alapon.

-Ezt a koncepciót mutatták be a záró konferencián, erről kaptunk tájékoztatást?

-Edgar Hungs, az Európai Képzési Programok ügynökségének igazgatója, Georges Kuppens, projektvezető, dr. Harald Eichelberger professzor az elméleti eredményeket emelte ki, Wolf Dieter Kohlberg professzor a didaktika megújítását vezette elő. Bemutattak egy új informatikai program segítségével - a „Scho-lion”-nal - gyakorlati iskolafejlesztési tevékenységet is. Prof. dr. Manherz Károly államtitkár úr elégedettségét fejezte ki, hogy az Apáczai Kar egy ilyen projektben közreműködik. A mai pedagógiának valójában kihívása, hogy a tapasztalatszerzésen alapuló iskolamodellben mintákat nyújtson.

-Az ismertetett Erdőpedagógia-mintát mennyire veszik alapul a magyarországi felsőoktatásban?

-Sajátos helyzetben élünk a XXI. században, hisz rendkívül

nagy a verseny. Nagyon sok jó kezdeményezés van a különböző egyetemeken és főiskolákon. Örömmel mondhatom, hogy az Erdőpedagógia Projekt iránt nagy az érdeklődés, és rendszeresen hívnak bennünket konferenciákra. Az országban - úgy ítélem meg - ismertek vagyunk. A tanár-továbbképzéseinken nagy számban vesznek részt kollégák. Azt hiszem, a legdöntőbbnek azt tekintem, hogy az Erdőiskolai Oktatóközpontunkban évente 3-400 diák látogatja programjainkat a közoktatásból.

-Mondhatjuk, hogy az Erdőpedagógiai Projekt sikertörténet?

-Talán igen. Mi azért úgy éljük meg, hogy folyamatosan meg kell újítani a projektet, és sokat dolgozunk azon, hogy mindig gazdagodjon. Aki egy projektet jól művel, olyan élményben van része, hogy a munka befejezésekor újabb és újabb kihívások születnek, olyan megoldásra váró feladatok, amelynek a ki-munkálása a csapatnak örömet jelent.

-Az Erdei Iskolában járva, személyesen is volt alkalmam tapasztalni az ott folyó munka eredményességét.

-Természetesen el lehet mondani, hogy milyen ragyogó program, de a gyakorlatban meg kell nézni, hogy valójában miről van szó. Azt is látni kell, hogy mögötte sokkal több munka van, és lényeges megemlítenem, hogy koncepció nélkül nincsen gyakorlat, és a gyakorlatból táplálkozik minden elmélet. A gyermekek a természetismeret mellett viselkedéskultúrát tanulnak, mert a fegyelmezetttség az alapja minden tevékenységnek. Leginkább olyan feladatokat kell kapnia a gyermekeknek, amelyek érdeklik őket, és attól a pillanattól kezdve az együttes munka eredményes.

-A kétnapos konferencián olasz, cseh, holland, német, osztrák, belga, svájci szakemberek számoltak be a projekt során folytatott munkájukról. Hogyan lehet összegezni a projektben végzett tevékenységet?

-A reformpedagógiai koncepciók teljes elsajátításával olyan modellt nyújtunk, melynek tartalmi, metodikai specifikumaival képesek a gyakorlati szakemberek sajátos iskolafejlesztési koncepcióikat megalkotni. A hollandoknak rendkívül nagy tapasztalatuk és gyakorlatuk van a reformpedagógia terén. Náluk sem az egyes reformpedagógiai iskolamodellek az elterjedtek, hanem a reformpedagógia eszköztárát alkalmazzák az iskolafejlesztésben. Ugyanis a XXI. században a pedagógia megújulása nem azt jelenti, hogy Waldorf-iskolát, vagy Montessori-iskolát kell működtetni, hanem azt, hogy azok az újítási törekvések, amelyeket a reformpedagógia kínál, azok mentén újulhat meg az iskola. Ez jelentheti az iskola épületének, az iskola berendezésének megújítását, új nevelésfilozófiák megfogalmazását és új módszerek alkalmazását. A módszereknél a megismerés fázisában a tapasztalatszerzésen, az észlelésen és a kritikai gondolkodásfejlesztésen van a hangsúly, a kivitelezésben pedig a szociális képességek fejlesztésén. Ezért nem beszélhetünk olyan iskolamodellről, amit követni kell, hanem csak számba vesszük, hogy mi mindennel lehet az iskolát fejleszteni. Tapasztalati ismeretekből, kipróbált eljárásokból levont következtetések alapján lehet a saját iskolakoncepciót megalkotni. Éppen ezért beszélhetünk iskolafejlesztésről. Két kulcstényezőt érdemes kiemelni: mi a nevelésfilozófia és mi a szociális képességek fejlesztése. A nevelésfilozófiában a reformpedagógiának eleve az volt az alapja, hogy milyen ember nevelése fontos: aki önálló, szabad és döntésképes. Minden demokráciának ez a kihívása. Természetesen mi ezeket a fogalmakat nagyon jól ismerjük, de nem biztos, hogy jól értelmezzük. Mert az önállóság sohasem azt jelenti, hogy azt csinállok,

amit akarok, hanem választási szabadságot jelent. A pedagógiai gyakorlat során így sokkal több a pedagógus felkészülése a munkára, hogy választási lehetőséget biztosítson a diákok számára a feladatok megoldásánál. Ez a választás már eleve motiválja a tanulói érdeklődést és formálja a hozzáállást is a feladathoz. A szabadság nem más, mint erkölcsi kategória, mert normák és szabályok nélkül nem lehet létezni. Az egyéni érdekek határt és korlátot szab a másik ember érdeke. Meg kell tanulni, hogy a választás során dönteni kell. A szociális képességek fejlesztése során az erkölcsi ítélőképesség fejlesztését helyezzük előtérbe. Az együttműködési készség, az állampolgári részvétel nélkül nem működik a demokrácia.

-Ebben segítséget nyújt az internet?

-Ehhez az elmélethez a számítógép kommunikációs lehetőségeket biztosít. Azok a pedagógus kollégák, akik megvalósították a saját iskolafejlesztési koncepciójukat, egymással és felkészítőjükkel is tudtak folyamatosan kommunikálni. A „Scholion” nevű program, mely e projekt keretében jött létre, észak-olaszországi és bécsi szakemberek tevékenységének az eredménye. Az új informatikai modell minden nagyszerűsége ellenére sem nélkülözi, hanem feltételezi a személyes konzultációk szükségességét.

Lejegyezte: Nagy Mónika

Fotó: Nagy Mónika

ELKÉSZÜLTEK ÉS MEGRENDELHETŐK az Apáczai Csere János portréjával díszített kari szimbólumok és ezüst ékszerek

A kari szimbólumokon a főépület udvarán álló Apáczai-emlékmű portréjáról készült veret - Apáczai Csere János portréja - jelenik meg. A kari szimbólumokat, ékszereket (emlékérem, kitűző, pecsétyűrű) az emlékművel az alkotó, Lipovics János iparművész, szobrász, főiskolai docens személye kapcsolja össze.

Különösen ajánljuk a diplomázó hallgatóknak, Apáczaisok Baráti Köre Egyesület tagjainak, volt és jelenlegi hallgatóinknak, oktatóinknak, dolgozóinknak, a kar támogatóinak - egy szóval mindenkinek, aki az Apáczai Csere János Karhoz kötődik.

Részletes tájékoztató a kar honlapján olvasható.

Nagy Mónika

Fotó: Lipovics János

GEO-S HALLGATÓKÉNT ERDÉLYBEN

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) Földmérési Szakosztálya által szervezett konferencián május 10–13. között végzős hallgatóként vettem részt.

A nyolcadik alkalommal megrendezett Földmérő Találkozó helyszínéül a szervezőbizottság Marosvásárhelyt választotta. Ma, a nagyobb erdélyi városok közül Marosvásárhelyen a legnagyobb a magyar anyanyelvűek számaránya.

A szakdolgozati konzulensem – Dr. Joó István – jóvoltából kaptam meghívást a találkozóra, ahol előadást is tartottam „A jelenkori vertikális kéregmozgások összehasonlítása a Quarter időszak mozgásaival” címmel. Az általam szakdolgozatként fel dolgozott téma előadása igazán nagy feladatot jelentett mind a magyar, mind a román részről jelen lévő szakmabeliek előtt. Az előadásom kapcsán törekedtem arra, hogy bebizonyítsam, iskolánkban kiváló képzést nyújtanak oktatóink.

A konferencia keretében sok érdekes és értékes előadást hallgathattam meg, melyek egyrészt egy másik ország szakmai fejlődését, előremenetelét mutatták be, másrészt pedig a hazai fejlődésről is határozott képet festettek. A konferencia elsődleges témája Románia fejlődése, az Európai Unióba való csatlakozása után megoldásra váró feladatai voltak.

A háromnapos találkozóra a szervezők gazdag programot állítottak össze. A pénteki napon városnézésre, illetve város környéki buszos kirándulásra invitálták a résztvevőket. Ide-

A Bolyai Farkas Líceum

genvezetők segítségével ismerhettük meg a várost és Maros megyét. A közel 50 %-ban magyarul Marosvásárhely rengeteg látnivalóval büszkélkedhet. Lehetőségünk volt meglátogatni nevezetes múzeumait, illetve emlékhelyeit. Többek között a Teleki Könyvtárat, a Bolyai Múzeumot, a Bolyaiak temetkezési helyét. Felkerestünk több templomot, melyek mind építészeti, mind látvány tekintetében kuriózumnak számítanak.

Az előadások helyszíne, a Bolyai Farkas Líceum is ódon, patinás hangulatára és gazdag múltjára tekintve különlegességnek számított.

Összességében a konferencián egyrészt szakmailag, másrészt a környék látványosságait tekintve sok új ismerettel, illetve élménnyel gazdagodtam. Ezúton is szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki az utazásomat támogatta, illetve a szakmai felkészülésben segített.

Vilics Szilvia
végzős hallgató

Az egykori színház épülete Marosvásárhelyen

ÁLLÁSBÖRZE A GEO-N

A Geoinformatikai Karon immár hagyományosnak számít a tavaszi állásbörze szervezése. Az idei év újdonsága, hogy a nemrég szerveződött Karrieriroda vette kézbe a feladatot, hiszen ez a végzősök karrierjének kezdete lehet.

A szervezés során két új feladattal kellett megbirkózni. Egyrészt, hogy ki kell bővíteni a munkaadók körét az ingatlan-nyilvántartók szakterületére is. Ez ma a közigazgatás nagyléptékű leépítésekor nem látszott könnyű feladatnak. Szerencsére a pályázatban szerződött partnereink segítségünkre voltak, így 4 hivatal is képviseltette magát. A másik kérdés az üzemi gyakorlatos helyek bemutatása volt, mivel ez is feladata a Karrierirodának.

Meghívásunkat a hivatalokon kívül 9 cég fogadta el. Ebből hárman főként a térinformatikai szakterületre kerestek frissen végzetteket, a többiek pedig hagyományos földmérési cégtől jöttek. Ez a szakmai feladatokat tekintve igen jó aránynak mondható.

Prof. Dr. Márkus Béla megnyitójában köszöntötte a cégek megjelent munkatársait, az érdeklődő hallgatókat – mintegy 80 fő –, és érdeklődésre buzdította a végzősöket. Ezt követően sorra bemutatkoztak az egyes cégek 2-3 perc terjedelemben, mintegy megelőzve azokat a kérdéseket, amiket az érdeklődők az első pillanatokban feltettek volna. A következő 2 órában az érdeklődők sorra látogatták a cégek asztalait, beszélgettek a megjelent munkaadókkal. Ezekon a beszélgetéseken természetesen mindig elhangzott a bérezés, a jövedelem kérdése is. Érdekes módon, a cégek elzárkóztak a konkrét választól, mondván, aki komoly érdeklődő lesz és felkeresi Őket az irodájukban, az meghallja a választ.

Csak külső szemlélőként mondhatom, szinte minden cégnél megfordult 20-25 érdeklődő, illetve minden végzős leg-

Ezt még meg kell fontolni!

alább 2-3 helyen tájékozódott. Hallgatóink örömmel zárták az állásbörzét, mivel elmondásuk szerint sokat segített ez a nap a jövőkép kialakításában. Azt már tudják, merre nem fognak elindulni, és érzik azt is, hova lesz érdemes elmenni részletesebb ismerkedés céljából.

A zárást követően a dékán úr fogadást adott a megjelent munkaadók számára, melynek keretében közvetlen beszélgetést kezdeményezett. Itt mondták el tapasztalataikat vendégeink, javasoltak változást a következő állásbörze szervezéséhez, illetve felvetettek néhány szakmai gyakorlati feladatot, melyet meg kellene oldanunk a végzettek még könnyebb elhelyezkedése érdekében. Ezek közül kiemelnék két javaslatot. Az első, hogy részletesebben oktassunk CAD-ismereteket, mert a tervezéshez szükséges alapokat szinte egyöntetűen ebben a formátumban kérik a megrendelők. /Megj.: a BSc-hallgatók már eleve eszerint tanulnak./ A másik javaslatuk az volt, hogy támogassuk a hallgatókat a jogosítvány megszerzésében. Aki terepen szeretne dolgozni, mozdulni sem tud gépkocsi nélkül, a cégeknek pedig drága külön gépkocsivezető alkalmazása. Ez nem újkeletű probléma számunkra, lépni fogunk ennek megoldása érdekében.

Dr. Szepes András
dékánhelyettes

Komoly érdeklődés

BIRTOKRENDEZÉS HOLLANDIÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

Gábor Dzsingisz előadása a Geoinformatikai Karon

A Geoinformatikai Kar teadélután rendezvényt soroztatán április 18-án Gábor Dzsingisz, volt holland mezőgazdasági államtitkár tartott előadást a hollandiai birtokrendezésről. Az előadó 1956-ban 16 éves korában távozott Sopronból családjával Hollandiába, ahol egyetemi tanulmányai után jelentős politikai karriert futott be. Volt polgármester, országgyűlési képviselő és államtitkár. Előadásában a hollandiai birtokrendezés tapasztalatait összegezte, és e tapasztalatok alapján tanácsokat fogalmazott meg a hazai helyzet javítására.

Hollandiában a birtokrendezés nagy múltra tekint vissza. Az előadó a holland mezőgazdaság világsikerének egy fontos elemeként mutatta be a birtokrendezést. Az utóbbi évtizedekben a birtokrendezés új lendületet nyert, részben a mezőgazdaság ésszerűbb működtetése, részben a brüsszeli források elérése miatt. Az előadó több konkrét példát is bemutatott polgármestersége idejéből, amikor az adott város környékét rendezték. A birtokrendezés esetén minimális elvárás, hogy az érintettek egyike se kerüljön rosszabb helyzetbe, mint korábban, a település úthálózata fejlődjék, és az érintett üzemek nyereségessége is javuljon legalább 4%-kal. A birtokrendezéshez szükséges forrásokat részben a központi kormányzat, részben az adott önkormányzat, döntő részben pedig az EU-s források fedezik. Az előadó mindezeket összegezve feltette azt a kérdést, hogy vajon miért nem működik akkor ez a folyamat hazánkban is.

Gábor Dzsingisz pályája utolsó szakaszán a Budapesti Holland Nagykövetség regionális mezőgazdasági és környezetvédelmi ügyekért felelős tanácsosa volt. Így a birtokrendezés és vidékfejlesztés tárgykörében nemcsak Hollandiára, hanem a közép-kelet-európai régióra vonatkozóan is vannak széleskörű ismeretei. Diplomataként megkísérelte azt, hogy Magyarországon is egy ésszerűbb, az ország céljait jobban szolgáló mezőgazdasági és vidékfejlesztési politika jöjjön létre. A birtokrendezéssel foglalkozó tanulmányban a GEO szakemberei is közreműködtek, Gábor Dzsingisz megítélése szerint világszínvonalon.

Az előadó, elemezve a hazai helyzetet, több oknak tulajdonította a birtokrendezési politika bevezetésének késlekedését. Így többek között: a vidék- és mezőgazdaság-politika, a politikai akarat, és a megfelelő jelentős tömegű szakember gárda hiányának. Az előadó örömmel nyugtázza, hogy a Geoinformatikai Kar MSC-képzést szándékozik indítani e területen, hiszen megítélése szerint is fontos az, hogy a birtokrendezés megindulásakor megfelelő számú, jól képzett szakember álljon a hazai mezőgazdaság rendelkezésére.

Az előadó párhuzamot vont a kiegyezés utáni hazai mezőgazdasági fellendülés és a jelen időszak között. Megállapítása szerint hazánkban a hetedik helyet kellene elfoglalnia az EU-n belül a mezőgazdasági termelés mennyiségét tekintve. Sajnos, jelenleg nem ez a helyzet. A mezőgazdaság fellendülése ér-

Gábor Dzsingisz

dekében számos feladat vár a szakemberekre, így elsősorban olyan széleskörűen támogatott vidék- és mezőgazdaság-politika elfogadtatása, mely a mezőgazdaságból élők majd minden csoportja számára lehetővé teszi életviszonyai javítását. Az előadó megítélése szerint hazánkban mind a nagybirtoknak, mind a családi gazdaságoknak, mind a kisbirtoknak megvan a helye egy jól megfogalmazott stratégiában. E stratégiának alapköve a birtokrendezés, melyhez bőségesen állnának rendelkezésre EU-s források.

Az előadást élénk vita követte, ahol a jelenlévő szakemberek többsége egyetértett a Gábor Dzsingisz által elmondottakkal. A szakmai vita után előadónk bemutatta magyarországi tapasztalatait napló formájában összegző „Európában félúton (egy diplomata feljegyzései 1999-2005” című tavaly megjelent könyvét, melyből egy-két gondolatot, tapasztalatot idézett is.

A tartalmas délután tanulsága részben az volt számunkra, hogy jó úton járunk, birtokrendező képésünket mindenképpen el kell indítanunk, hiszen ez nemcsak a kar, hanem a magyar vidékfejlesztés és mezőgazdaság érdeke is.

Dr. Mészáros József
egyetemi docens

GEOCAD 2007. KONFERENCIA GYULAFEHÉRVÁRON

A GEO és a Gyulafehérvári Egyetem (UAB) közötti - már hagyományosnak modható - kapcsolat révén idén is részt vettünk a GeoCAD Konferencián.

A konferencia iránti érdeklődést jelezte, hogy a korábbi 6 rendezvénnyel szemben, idén már szekcióüléseket kellett szervezni.

A megnyitó összejövetelel megjelent a helyi szakmai és egyetemi vezetés, közülük kiemelnénk Dr. Rákosi Botond kollégát, aki a Nyugat-Magyarországi Egyetemen szerezte doktori címét, és jelenleg a Román Kataszteri Hivatal alelnöke. Palamiru úr, a fogadó és rendező Topográfiai Tanszék vezetője.

A rendezvényen mintegy 150 vendég jelent meg, akik a szakma oktatási-kutatási, hatósági és vállalkozói oldalát képviselték.

A 68 előadás nagyobbik része a Geodéziai és topográfiai szekcióban hangzott el. Itt a felsőgeodéziától kezdve, a topográfián és a felmérési kérdéseken át a térinformatikát is magába foglalóan számos téma bemutatása történt meg, időnként élénk vitákat kiváltva. A GEO részéről Dr. Szepes András „Unifying Digital Topographic Base Map Files” címmel, Mizsseiné Dr. Nyiri Judit pedig „Land Valuation Practice in Hungary” címmel tartottak előadást.

Különleges élményt jelentett a gyulafehérvári hagyományörzők bemutatója a felújítás alatt lévő vár udvarán. Korabeli jelmezekben vonultak át a városon, majd a vár udvarán ünnepélyesen felvonták a város zászlaját. Ezt követően dízsörtüzzel üdvözölték a városba látogatókat.

Nem maradhatott el a mindig jó hangulatú baráti vacsora sem, melyet különleges körülmények között a Küküllő vár pin-

A gyulafehérvári hagyományörzők bemutatója

céjében tartottak a rendezők. A kiváló borokon túl, a helyi népi együttes fergeteges műsora tette a vendégek számára emlékezetessé az estét.

Dr. Szepes András
dékánhelyettes

Baráti beszélgetés a szünetben

A konferencia résztvevői

„ÉDES ÉLET” A BENEDEK ELEK PEDAGÓGIAI KARON

Jótekonny célú süteményvásárt rendeztek a Szociálpedagógiai Szakkollégium hallgatói a NYME Benedek Elek Pedagógiai Karán.

Illatozó süteménycsodák csalogatták a pedagógiai kar dolgozóit és hallgatóit május 2-án délben az intézmény földszinti aulájába. Torta szeletek, muffinok, piskóták és egyéb különlegességek sorából választhattak azok, akik úgy döntöttek, hogy a darabonként 50-100 Ft-ért árusított finomságok vásárlásával támogatják a Szociálpedagógiai Szakkollégium tervét, és hozzájárulnak a parkban található, elhanyagolt filagória felújításához.

A jótekonny célú süteményvásár ötlete a Szociálpedagógiai Szakkollégium tagjainak fejében fogalmazódott meg. A filagória felújítása, elképzeléseik szerint, lehetőséget ad szemináriumi órák tartására a szabadban. Nekiláttak a szervezésnek, és az épületben lépten-nyomon plakát hirdette a sütemény akciót: lehet hozni vásárolt vagy saját készítésű süteményt, melyek jutányos áron megvásárolhatók. A kezdeményezés végül nem várt sikert hozott. Számtalan kari dolgozó, tanár és diák sürgött-forgott a konyhájában hétvégén, azért, hogy a kijelölt napon jelentős mennyiségű finomsággal örvendtessék meg a szervezőket és az édesszájú jótekonnykodókat. A vendégek 12 órától 15 óráig vásárolhattak a süteményekből, melyeket akár a helyszínen, terített asztal mellett el is fogyaszthattak.

Az édesség mellé egy-egy jó kávé, vagy tea is járt, amit a - kari HÖK támogatásával működő - Teaház biztosított, halk zene kíséretében.

A mozgalmas délután folyamán mintegy 200 fő fordult

Kétszázan vásároltak a felhalmozott édességekből, és járultak hozzá a kerti filagória felújításához

meg vásárlóként a süteményes pultoknál, végül köztük, és a sütemények alkotói között értékes ajándékokat sorsoltak ki a szervezők. Mivel nem minden sütemény kelt el, a Szakkollégium tagjai úgy gondolták, hogy a soproni hajléktalan szálló lakóit is megörvendtetik egy kis édességgel.

A süteményvásár szervezői végül elégedettek lehetnek, az akciójuk sikerült, 46.000 Ft. gyűlt össze a kerti filagória felújítására. Ebben a munkában majd a Faipari Mérnöki Kar hallgatóinak segítségével, szaktudására is számítanak.

A rendezvény főszervezője, Lukács Kármén szociálpedagógus hallgató elmondta, hogy a dr. Bodnár Gabriella tanárnő vezetésével alakult Szociálpedagógiai Szakkollégium egy új kezdeményezés, mely jelenleg 9 hallgató taggal működik. Céljaik között szerepel többek között a szakmai munka élénkítése, a szakirodalmi gyűjtemény bővítése, szakmai programok szervezése, valamint az oktatók és a hallgatók segítése. Az intézményben egy társalgó kialakítását is tervezik, ahol a továbbiakban a megbeszéléseiket folytathatnák. Fontosnak tartják még, hogy az egyetem többi karával jó kapcsolatot alakítsanak ki, éppen ezért nagy örömmel szolgált, hogy a süteményvásárra az egyetem más karairól is ellátogattak.

Kiss Violetta és Lukács Kármén III. évfolyamos (NYME-BPK)

A Szociálpedagógia Szakkollégium kilenc tagja találta ki és valósította meg a jótekonny célú rendezvényt

„S VAN-E HATALMASABB A GONDOLATNÁL?” - FELSŐOKTATÁS A V4-EK ORSZÁGAIBAN

A Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Akadémiai Bizottság és a Nyugat-Magyarországi Egyetem közös rendezvénye.

Kovátsné dr. habil Németh Mária intézetigazgatóval, a Veszprémi Akadémiai Bizottság Magyarországtudató Munkabizottságának vezetőjével, a 2007. május 17-én Győrben megrendezett konferencia jelentőségéről beszélgettünk.

Karunkon Apáczai Magyar Enciklopédiájának 350 éves évfordulója alkalmából 2003-ban Magyarok a nagyvilágban” címmel az időt álló értékekről, erényről, becsületről az adott szó hiteléről, az európai és magyar örökségünkről, az elődeink által közvetített és képviselt kulturális tradícióról szóló konferencia sorozatot indítottunk el. Bemutakoztak a Kárpát-medencében működő magyar intézetek és oktatási intézmények Béctől Kolozsvárig, Felvidéktől a Vajdaságig.

A május 17-i rendezvény fő kérdése az volt, melyek azok az európai értékek, amelyek közösek a felsőoktatásban a Nyugat-Magyarországi Egyetemen, a Selye János Egyetemen, és az Olmützi Egyetemen is. Lengyelországból össze kapcsolódnak programunkhoz.

-Hogyan valósul meg az európai kultúra közvetítése?

-A magyar iskoláztatásban mindig egyértelmű volt, mit jelent európai kultúrát közvetíteni. Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úr előadásában a Nyugat-Magyarországi Egyetemet a fenntarthatóság jegyében mutatta be. A legnagyobb kihívás a mai európai embernek - és nemcsak az európai állampolgároknak - hogy világviszonylatban is megértse, sajátjává tegye azokat az értékeket, amelyek a környezettudatos szemlélet kialakítását segítik elő. A Nyugat-Magyarországi Egyetem olyan bázis, mely tradicionálisan ezen értékek megőrzését és újratermelését végzi, elsőként hozta létre az egyetemen a környezettudományi szakot, majd megalapította a Környezetpedagógiai Doktori Programot. Ez utóbbival a környezettudatos szemléletet úgy is erősíti, hogy a különböző tudományterületeket művelő szakemberek együttműködését feltételezi.

A Selye János Egyetem az európai értékeket közvetíti egy olyan magyar egyetemen, ahol a Szlovákiában élő magyarok számára valóban anyanyelven férhető hozzá a tudomány. Mivel a Selye Egyetem már három éve folytatja sikeres tevékenységét, ezen a konferencián számba lehetett már venni, hogy melyek azok a csomópontok, ahol az együttműködést tovább lehet fejleszteni, és melyek azok a közös projektek, amelyek a régió fejlesztését és a tudományos munka nemzetközi regionális művelését célozzák meg. A Tanárképző Kar dékánja, Erdélyi Margit professzor asszony a kar tevékenységét mutatta be. Megállapította, hogy a magyar egyetem létrejötté nem jelenti azt, hogy elhatárolódást a szlovák felsőoktatástól, hiszen önállóan is részt vehetnek a közös tudományos, kutatási projekteken, más területeken való együttműködésekhez hasonlóan.

A Selye János Egyetem nyitott, már jelenleg is sok magyar hallgatója van, mint ahogy szép számmal tanulnak felvidéki diákok a Nyugat-Magyarországi Egyetem győri karán is -hangsúlyozta Dr. Cseh Sándor dékán.

Valamennyiünk számára tanulságos volt az Olmützi Egyetem tevékenységének megismerése. Örömmel hallhattuk, hogy 1573-tól számíthatják múltjukat, sőt 1000 éve püspöki

A konferencián bemutatkoztak a a Kárpát-medencében működő magyar oktatási intézmények (fotó: Nagy Mónika)

székhely Olmütz, éppúgy, mint Győr, a konferencia színhelye. A 22.000 hallgatót számláló hét karral működő egyetem profiljai közül Prof. RNDr. Lubomír Dvorak rektor úr a Természettudományi Kar tevékenységét állította középpontba. A konferencia alapot adott arra, hogy a résztvevő egyetemek újabb közös kutatási programokat egyeztessenek, dolgozzanak ki, illetve a meglévőket gazdagítsák.

-Mit jelentenek az együttműködési lehetőségek a hallgatók számára?

-A konferenciának az volt a célja, hogy a bemutatkozással megkezdődjenek a V4-en belül azok a programegyeztetések, melyek a négy ország felsőoktatásában aktuálisak, valamint, hogy az oktatók és hallgatók közreműködésével kiteljesedjenek a tudományos kutatások. Nagyon lényegesnek tartjuk mindannyian azt, hogy a hallgatók a kutatómunkába bekapcsolódjanak. Ezen a területen van már szakmai múltunk, mert a magyarságtudományban a hallgatók folyamatosan részt vettek. Több alkalommal Ausztriában a helyszínen végezték kutatásaikat, illetve ugyanígy Szlovákiában, Vágsellyén a levéltárban dolgoztunk. A kutatások eredménye szakdolgozatokban, és konferenciákon hallgatói korreferátumokban realizálódott. Mindannyian egyetértünk abban, hogy ezt a munkát szeretnénk kiteljesíteni, és várjuk a hallgatók érdeklődését.

- Nagyszerű lehetőség egyetemünk hallgatói számára például az Olmützi Egyetem munkájába bekapcsolódni.

- Ennek semmi akadálya nem lesz, mert az együttműködés kezdetét vette, a többi már a hallgatókon múlik.

Lejegyezte: Nagy Mónika

TANULMÁNYÚT GÜSSINGBE

A Kisalföld Vállalkozásfejlesztési Alapítvány szervezésében létrejött tanulmányút május 9-én, szerdán kezdődött, 15 fő részvételével.

A mikrobusz Csornáról, Mosonmagyaróvár, Máriakálnok, és Győr érintésével indult útnak a burgenlandi Németújvárba, mai nevén Güssingbe. A társaság a megújuló energiákkal, energiaforrásokkal foglalkozó szakemberekből, és olyan érdeklődőkből tevődött össze, akik az Ausztriában tapasztaltakból kívánják maguknak nagyobb rálátást biztosítani a témára. A határátlépés után, hamarosan Güssingbe értünk, ahol a Com. Inn Hotelben szállásolták el a résztvevőket. A szállás elfoglalása után vezetőnk - Bódi Katalin - segítségével tekintettük meg a technológiai centrumot. Katalin magyar származású, Budapesten a Könnyűipari Műszaki Főiskolán végzett, Ausztriában él, és az EEE GmbH-nál dolgozik.

A prezentációjából kiderült, hogy az EEE (Europäisches Zentrum für erneuerbare Energie) az egyes üzemek koordinálásában, kutatásfejlesztésben, továbbképzésben, szolgáltatásban, és az ökoenergia-turizmusban érdekelt.

Foglalkoznak hidrogén előállításával üzemanyagcellák alkalmazásával, metán, benzin és dízel előállításával fából, valamint hűtéssel napenergia és távhő segítségével. Képzési és továbbképzési törekvéseik, egy továbbképzési centrum megalakítása, standardizált továbbképzési koncepciók, szemináriumok és szimpóziumok szervezése. A szolgáltatásokon belül energiatanácsadással, megvalósíthatósági tanulmányokkal, projektmenedzsmenttel, EU-projektekkel foglalkoznak. Az ökoenergia turisták részére vezetéseket szerveznek a műszaki berendezéseknél, prezentációkat és előadásokat tartanak, energiaheteket tartanak iskolások számára, együttműködnek a helyi kultúrával és a sporttal, és működtetik a Hotel COM. INN szállodát. A napot egy Güssinghez közeli Buschenschankban zártuk, ahol a helyi kulinariásokkal ismerkedtünk meg.

Május 10-én, csütörtökön délelőtt négy üzemet tekintettünk meg. Az I. biomassza erőmű 2002-től működik, és 7-8 embert foglalkoztat. Az első két évben a cél nem a gazdaságosság, hanem a technológia optimalizálása volt. A beruházási költségnek a 40%-a volt az önrész, a többit különféle támogatásokból fedezték. Az erőmű 8000 munkaórát üzemel évente, a nyersanyag erdei faapríték, amit - a zsindeleyhatást kihasználva - a szabad ég alatt „hegyben tárolnak”. A behozott faanyag nedvességtartalma nem haladhatja meg a 27%-ot. A magasabb nedvességtartalmú anyagot rönkként tárolják az erdőben 1-2 évig, és utána mobil aprítógépekkel darabolják. Az üzem elgázosítójában állandó 850°C-nak kell lenni, és a faanyagot vízgőz közegben gázosítják el. Kulcskérdés a gáz tisztítása. Először egy mechanikai tisztítást végeznek, ennek segítségével a portól, hamutól és kátránytól szabadítják meg a gázt, ezután egy kémiai tisztítás következik a biodízelmosóban és a gázt egy motorba vezetik bele, ami egy utánkapcsolt generátor segítségével áramot termel. Ez egy osztrák technológia, melynek kidolgozásában a Bécsi Műszaki Egyetem is részt vett.

A második megtekintett üzem egy biomassza fűtőmű volt, ahol a helyi két parkettagyárból származó ipari fahulladékot égetik el. Az üzemben két biomasszakazán dolgozik, és a hozzá tartozó fogadó bunkerek, ami a fa átvételére szolgálnak.

Ubersdorfban egy olyan biomassza fűtőművet mutattak be, amely napkollektorral van kiegészítve, és 43 fogyasztóval rendelkezik. Ezen házak egy kb. 800 méter sugarú körben he-

A blumai geotermikus üzemben

lyezkednek el az üzem körül, természetesen nem szabályosan. A felület, amivel a napenergiát felveszik, 180 darab kollektorból áll, ami 360 m²-t tesz ki. Az üzemből kimenő víz 80-90 fokok, ami visszajön, az 40 fokok.

Stremben egy biogázüzemet látogattunk meg, amely 2005 óta működik. 10 tulajdonosa van, és közös vállalkozásként működtetik. 10 km-es körzetben, 250 hektár földterület látja el az üzemet. A területen 50%-ban silókukoricát, és 50%-ban különböző fűféléket, herét, és napraforgót termesztnek. Állati eredetű anyagot nem dolgoznak fel. Silótárolókban kerül a bejövő anyag tárolásra, de tavasszal és nyáron akár zölden is fel tudják dolgozni. A silótérek lefedése kezdetben problémás volt, mára ez megoldott, egy, az üzemből kijövő melléktermékkel. Két erjesztőtartály áll az üzem rendelkezésére, amiben 60 nap alatt erjed ki a biomassza. A melléktermék kiváló trágya, és a közeli földek tápanyagutánpótlását oldják meg vele. Az üzemben intenzív a kutatás és a fejlesztés, és folyamatos kapcsolatban vannak a Tullni Kutatóintézettel.

A remek ebéd elfogyasztása után a blumai geotermikus erőművet látogattunk meg. Ott egy 2843 méter mély forrásból jön a 106 fokok víz, 3,3 bar nyomáson. Ahogy csökken a nyomás, kiválik a szén-dioxid, egy tartályba gyűjtik, értékesítik. Az erőmű egy Hundertwasser által tervezett négycsillagos, hotelt és egy termálfürdőt lát el hővel, és a megtermelt áramot a központi hálózatba táplálja.

Május 10-én pénteken kulturális programon vettünk részt. Megtekintettük a Batthyány-kriptát és a várat Güssingben, ahol egy érdekes kiállítás volt látható. Ebéd után hagytuk el Auszt-

A tanulmányút résztvevői

riát, és tanulmányutunk utolsó részeként Nagypáliban álltunk meg, ahol egy kis falu óriási fejlődésének lehettünk szemtanúi. A Megújuló Energiaforrások Innovációs Ökocentrumát tekintettük meg, ami Interreg-III A támogatással készült. A 362 fős falu tervei között szerepel egy pajtaszínház, egy állat és növénykert, egy trópusi növényház és meditációs kápolna, egy egészségmegőrző központ, kézműves műhely, kerékpáros központ, koordinációs és oktatási központ. Egy csornai fagyizást beiktatva, este hét órára értünk Mosonmagyaróvárra.

A tanulmányút hasznos és érdekes volt, remélhetőleg az itt szerzett kapcsolatokat és ismereteket kamatoztatni tudják a résztvevők a jövőben.

Vér András
intézeti mérnök, NYME-MÉK

SZOCIÁLPEDAGÓGIAI KUTATÓHELY KŐSZEZEN

(balról-jobbra) Bujdosó Attila Gábor, Rába István és Dr. Simon Tamás - a szerződés aláírói

Együttműködési szerződést kötött a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kara a kőszegi dr. Nagy László Gyógypedagógiai Intézménnyel és az Auditorius 2006. Közhasznú Egyesülettel. A megállapodás szerint a gyógypedagógiai intézmény a pedagógiai kar hallgatói és oktatói számára már kutatóhelyként, pedagógiai műhelyként, illetve a képzésben résztvevő szociálpedagógus hallgatók számára gyakorlóhelyként is funkcionál. A felek megállapodtak továbbá abban, hogy tudományos konferenciák rendezésével, közösen indított pedagógusképzésekkel, szociális és rekreációs táborokkal, és kőszegi színhelyű erdei iskolai programok szervezésével járulnak hozzá a szociálpedagógusok minőségi oktatásához. A közös siker érdekében az egyesület vállalta a tervekhez kapcsolódó projektek kidolgozását és koordinálását. Dr. Simon Tamás oktatási dékánhelyettes a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar, Rába István igazgató a Gyógypedagógiai Intézmény, Bujdosó Attila Gábor szociálpedagógus hallgató pedig az egyesület képviselőjeként látta el a kézzel írt szerződést.

10 DOLOG amit tudni érdemes a Diákhitel törlesztéséről

Amíg kapod a Diákhitelt, addig nem kell sokat foglalkozni vele. Viszont a törlesztésre már oda kell figyelned.

1. Nem küldenek felszólítást, magadtól kell elkezdened törleszteni.

2. Kérdezd meg a TO-n, hogy mikor jár le a hallgatói jogviszonyod, és jelentsd be a Diákhitel Központnak.

3. Azt is jelentsd be, ha megváltozott a levelezési címed.

4. A hallgatói jogviszonyod megszűnését követő 4. hónap első napjától kell elkezdened törleszteni. Pl. ha júniusban szűnt meg a hallgatói jogviszonyod, akkor október 1-jétől kell törlesztened.

5. Törleszteni csak banki átutalással lehet. Minden hónap

lelejején utalj, úgy, hogy a befizetésed legkésőbb ötödikéig beérkezzen.

6. Akkor is kell törlesztened, ha nem dolgozol.

7. A törlesztés kezdetén fizetendő kötelező minimális törlesztőrészlet összege a www.diakhitel.hu honlapon található.

8. Nincs előre rögzített futamidő. Csak tőled függ, hogy mennyi idő alatt fizeted vissza a hiteled.

9. Bármikor előtörleszthetsz. Az önköltségi elven, üzleti haszon nélkül működő diákhitelvezési rendszer nem bünteti az előtörlesztést.

10. A törlesztőrészlet összege évente változhat. Minden év decemberében kapsz egy levelet arról, hogy mennyit kell minimálisan fizetned a következő évben.

A törlesztés pontos részleteit (pl. bankszámlaszám, nyomtatványok stb.) megtalálod a www.diakhitel.hu oldal „Ügyfeleinknek” szülő részében.

BALOGH ISTVÁN FESTŐMŰVÉSZ, FŐISKOLAI ADJUNKTUS KÉPEI A DANUBIANA MEULENSTEEN ART MUSEUMBAN

Az Expresszionisztikus jelenségek a kortárs magyar művészetben 1980-2007. című tárlat második kiállítása a Danubiana azon szerteágazó projektjének, amely a közép-európai expresszív irányzatokat kívánja feltérképezni. Bizonyos értelemben ez a kiállítás a kortárs magyar művészet eddigi legnagyobb szlovákiai bemutatkozása.

A tárlat koncepciója az expresszionizmusok szemléleti spektrumának széles – kiváló magyar művészek több generációjának alkotásaiban megjelenő – skáláját öleli fel.

A kiállítás létrejöttét két éves előkészületi munka előzte meg, így a magángyűjteményekből válogatott kiállítási anyagban olyan kép is szerepel, melyet először állítanak ki a nagyközönség számára. Huszonnyolc művész – festők, grafikusok, szobrászok – tölti meg képeivel, rajzaival és szobraival márciustól a Danubiana minden szegletét.

A kiállító művészek: Bak Imre, Balogh István, Bukta Imre, El Kazovszkij, Fehér László, Földi Péter, Gaál József, Hencze Tamás, Kelemen Károly, Keserü Ilona, Klimó Károly, Koncz András, Kovács Péter, Körösné Tamás, Mata Attila, Márkus Péter, Nádler István, Orosz Péter, Soós Tamás, Szabados Árpád, Szojori László, Szurcsik József, Szűts Miklós, Ujházi Péter, Uri Asaf, Várnagy Ildikó, Vojnich Erzsébet, Wahorn András.

N. Mészáros Júlia művészettörténész gondolatai:
– néhány mondat Balogh Istvánról –

Balogh István az ember eredeti, ősi pszichéjét kutatja, hogy kritikus önreflexiókat gerjesztve visszaemlje a differenciált tudat szintjére. A nemek szimbolikus reprezentációja művészetében egyszerre követi a hagyományt és próbálja meghaladni azt.

Műveiben egzisztenciális értéké válik a nő, mint erkölcsi vétket és eszményit, szépet, avagy erényt és kárhozatot akár egyszerre magába ötvöző szimbólum.

Munkásságának további jellemzője az álom és a halál, a születés, keletkezés és a megszűnés, vagy kioltás tartományának, jelentésének és ábrázolási lehetőségének szisztematikus vizsgálata.

A valóság látszata mögött azt a világot faggatja, amely megérinthetetlen: tündéri, démoni, misztikus, ezoterikus, mint amilyen a mitologikus teremtmények világa, amit a festési folyamat öntudatlan mozzanatsorral oldásával idéz maga elé.

Témáit ismert mitológiai történetekként adja elő, de történeteinek, jeleneteinek szereplői a saját közvetlen környezetében fellelhető személyek. Nem a tér vagy téma mélységének a kifejtése, hanem az archaikus kerettörténetben megbúvó tartalmak és a festés, mint teremtő gesztus plasztikusan érzékivé tétele, a forma vizuális, érzéki és eszmei totalitása érdekl.

Egy olyan retorika kialakítása, amelynek segítségével extatikus élményként érheti meg a festést, mint rituális újratemető cselekedetet, ugyanakkor hideg fejjel kiszámíthatja a hatást, s a teremtő mozdulat végére lecsillapíthatja a robbanásig telített feszültséget.

Balogh István páratlan könnyedséggel, magabiztos lendülettel fest. Színkultúrája gazdag, erőteljes, gondolkodása kiértelmezett, kompozíciói átláthatóak, mégis rafináltak, gyakran konkrét műveket rejtenek magukba, amelyek vagy továbbkódolják az abban megtestesült üzeneteket, vagy a festői nyelvezet szer-

Balogh István festőművész képei előtt a tárlaton (Fotó: N. M.)

ves részeként a mondanivaló és koncepció artikulálását, plasztikussá tételét segítik. Az elemek összefűzése nemcsak a felszínt, hanem a kompozíció mélyrétegeit is érinti, mélységében is mozgást, lüktetést visz a képbe. A tiszta festői kifejezés szándékával és erejével felvértezve alkot, de morálisan is végig gondolja jeleneteit.

Művei az érzékinek és a szelleminek, a változónak és az állandónak a különleges összhangját teremtik meg, miközben lázas indulatokat, tüzes szenvedélyt és mohó vágyakat, szelídséget vagy gonosztságot ütköztetnek, a bennünk rejlő végleteket hozzák felszínre, megérinthető, felfogható közelségbe. Képeivel felismerteti velünk a másokban azt, amit magunkban hordozunk, de ambivalens nő- és férfialakjaival, formakezelésével talányossá teszi jeleneteit és azok jelentését, elrejtje eredendő szándékát.

Van valami heroikus abban, ahogy a nagy festőgyéniség eredményeit újraprezentálja és átdolgozza, hogy elsajátítsa, magáévá tegye tudásukat, egyúttal megmérje általuk saját személyes mondanivalóját és festői teljesítményének súlyát. Bármilyen rafinált kompozíciókat talál is ki, legfőbb alkotói célja azonban az érzéki gyönyörködtetés, a plasztikus és a dekoratív, az élményszerű és a kigondolt vertikális és horizontális összekapcsolása a műben.

Nagy Mónika

VERSMONDÓ VERSENY GYŐRBEN

A tavasz nem csak az újjászületés, hanem az irodalom évszaka is. Ilyentájt egymást követik az április 11-i költészet napjához kapcsolódó rendezvények. Győrött, 2007. Május 11-12-én immár hatodik alkalommal rendezték meg az Országos Egyetemi-Főiskolai Versmondó Versenyt.

A magyarság méltán lehet büszke költészetére, épp ezért a versenyre egyetemi, főiskolai hallgatók a magyar költészet (a kezdetektől 1945-ig terjedő időszakának) egy alkotásával és az 1945-től napjainkig terjedő magyar líra egy versével jelentkezettek.

A kétnapos megmérettetésen tizennégy intézmény több mint harminc hallgatója indult el az ország különböző egyeteméről, főiskoláiról. A határon túlról, sajnos idén sem volt jelentkező. A felsőoktatási intézményekben szakmai műhelyek működnek. Ezen műhelyek gyümölcsöző tevékenységét a zsűri kiemelten értékelte.

A május 11-12-én megrendezett verseny zsűrije: Kiss László - zsűri elnöke, a Magyar Versmondó Egyesület elnökhelyettese; Francsicsné dr. Hegyi Marianna Kazinczy-díjas tanár; Popper Ferenc Győr-Moson-Sopron Megyei Versmondó Egyesület elnöke.

Egressy szerint a versszavalás nem más, mint hangbeli megtestesítése az írott műnek, „természetes beszéd költői alakban, beszéd, mely zeneiségét a nyelvbéli kifejezés nemzeti jellemével és lélektani tisztaságával megegyeztetni, s a költői szabadságot a művészeti szabadsággal összhangzásban tartani kötelese”.

A közönségnek a versmondó műalkotását, a szavalást kell élveznie.

A versmondónak a verssel üzennie kell. Ha üzen, akkor az az érdeke, hogy minél hatásosabban tegye. El kell juttatni a hallgatóságot arra a szintre, hogy ne csak azt értse meg, amit hall; hanem azt is, amire a szavaló gondol a versmondás közben.

A győri versenyen a versmondók műértésben és szellemben egyaránt gazdagodtak. E rangos eseményen – amely az oktatók, szakemberek számára rendezett konferenciát is magába foglalta -, hosszasan értékelték a megmérettetésre jelentkezőket.

Kiss László szavait idézve „a felnövekvő értelmiségnek hatalmas szerepe van a jövő nemzedék formálásában, a tiszta,

szép gondolatok közvetítésében”. Értékelő beszédében hangsúlyozta, mennyire fontos a kortárs irodalom megszólalása, a kortárstól való tanulás a versmondó pódiumokon, szakmai műhelyekben.

VI. ORSZÁGOS EGYETEMI-FŐISKOLAI VERSMONDÓ VERSENY DÍJAZOTTJAI:

I. hely: Németh Edina Mária (SZE)

5. évfolyamos jogász hallgató

II. hely: Kiss Eszter (SZTE-BTK)

4. évfolyamos magyar szakos hallgató

III. hely: Podhradská Lea (NYME-AK)

3. évfolyamos szociálpedagógia szakos hallgató

Első helyezett: Németh Edina

A jó vers csillog, árad, könnyen belopja magát a szívünkbe, úgy, mint ahogy az első három helyezett versei is teszik:

Kádár Kata – udvarhelyi széki népballada

Kányádi Sándor: Fától fáig

Pilinszky János: Miféle földalatti harc

Bella István: A Lánchídon

Sütő András: Káin és Ábel (részlet)

Kosztolányi Dezső: Három szatíra

Különdíjat kaptak:

Bors Anikó (ELTE-BTK)

Giliczéné Komjáthy Andrea (NYME-AK)

Posta Marianna (EKTF)

Takács Bence Ervin (SOTE-TF)

Nedermann Katalin (Pannon Egyetem-BTK)

Kozalek Petra (EKTF)

Molnár Csilla (KFRTKF)

Finta Zoltán (Kecskeméti Főiskola)

Szöveg és fotó: Nagy Mónika

A versmondó verseny zsűrije

Hamvas Béla: SCIENTIA SACRA I.

Időszámításunk előtt a hatszázadik év körül Kínától Itáliáig a változást egyértelműen úgy ítélték meg, hogy az emberi történet a sötét korszak végső szakaszába lépett. A lét elveszett; ami maradt, csak az élet. Az egész valóság kettészakadt; a teljes nyíltság lezárult; a nagy összefüggések megszakadtak. Egészen rövid néhány év alatt elképzelhetetlen megvakulás és elbutulás következett el. Hérakleitosz haragra lobbant, kesereg és dühöng a "tisztátalanok" ellen, akik vérrel mocskolják be magukat és vérrel akarnak megmosdani; akik, mint a disznók, a sárnak örülnek; akik, mint a szamarak, inkább választják a szecskát, mint az aranyat. - Püthagorasz felkiált: "A boldogtalanok! Nem látják és nem értik, hogy a jó közvetlen mellettük van! Kevesen tudják, hogy szerencsétlenségüktől miként szabaduljanak! Mint otromba gombócok gurulnak ide-oda, és örökké számtalan bajjal ütköznek. Születésüktől fogva végzetes zavar üldözi őket mindenütt, hajtja őket fel-alá, és senki sem érti".

Amikor az istenek nagy ünnepe után hazatértek, Jen Hui Kung mestertől azt kérdezte: "Miért sóhajtottál az ünnep alatt?" Kung mester így szólt: "Amikor a nagy uralkodók még itt jártak, nem éltem, de a róluk szóló hagyományt ismerem. Midőn a tao a földön volt, a világ mindenkié volt; vezetőnek azt választották, aki arra a legalkalmasabb volt; az igazat mondták és az egyetértést ápolták... Hazugságot, csalást nem ismeretek; tolvaj, rabló nem volt. A házakon nem volt kapu, de senki sem surrant be. Ez volt a Nagy Közösség ideje. De a tao elrejtőzött, s a világ már nem közös, hanem egyéni tulajdon. Falakat és tornyokat építenek, hogy a városokat biztosítsák... Megjelent a csalás és a hazugság, és megjelent a fegyver... Ezt az időt úgy hívják, hogy Kicsinyke Jólét".

Lao-ce pedig azt mondja:
A taót az emberek elhagyták:
így támadt az erkölcs és a kötelesség.
Keletkezett az okosság és az ismerés:
így támadtak a nagy hazugságok.
A vérrokonok eltávolodtak egymástól:
így támadt a gyermeki kötelesség és szeretet.
Az államok fölött úrrá lett a zavar és a rendtelenség:
így támadtak a hű szolgák.

**(Hamvas Béla: Scientia Sacra I.,
Első könyv, A hagyomány - Aranykor és apokalipszis - 2.)**

"Ki az az ember, akinek tudása tiszta? - A tudás a figyelem, az értelem, kutatás, szorgalom, fegyelem, éles ész, bírálat, mérlegelés, világosság, meggondoltság, belátás, bölcsesség, fény, ez a tudás. Aki e fölött a tudás fölött rendelkezik, annak tudása tiszta."

"Ki az az ember, aki ritka? - Az előzékeny és a hálás ember az a két ember, aki ritka."

"Ki az az ember, aki a sötétség útján meg-

állt? - Az az ember, aki azt, amit nem kell megbánni, nem bánja meg, s azt, amit meg kell bánni, megbánja, az, aki a sötétség útján megállt."

"Ki az az ember, akinek szava olyan, mint az istenek itala? - Akinek szava nemes, szépen hangzó, kedves, szívhez szóló, meleg, kellemes, vonzó, az az ember az, akinek szava olyan, mint az istenek itala."

"Ki az az ember, akinek szíve olyan, mint a gyémánt? - Az az ember, aki élete folyamán a káprázatból felébredt, a kábaság homályát levetette, a bölcsességet és a tudást elérte, önmagát és a világot megismerte; annak szíve olyan, mint a gyémánt. Mert nincs semmi a földön, ami a gyémántot megsértheti, sem kő, sem érc; éppen úgy nincsen semmi, ami a gyémánt szívet megsebezheti és elhomályosíthatja."

(Második könyv, Az archaikus ember, VI. Őskori antropológia, 6.)

Az idézett írások a Hamvas életműsorozatban a Medio Kiadónál 2006-ban megjelent Scientia Sacra I. kötetében a 16., illetve 226. oldalán található.

Az írás Hamvas Béla örököseinek szíves hozzájárulásával jelenhetett meg lapunkban. Köszönjük.

fotó: moguefile.com

Borbély József: AZ IDŐ JELEI

Megfordult az idő, a kis szél és a kora délutáni zápor megtörte az elmúlt napok-hetek példátlan, sívó forróságát. Ebből a zápor utáni világból hirtelen kiérződik az ősz, és a közelítő tél. Jó a múlt hetek-napok sivatagi forrósága, por-világa után ez a kora őszi borongás. Megfürdött, frissült a világ, ám a dolgok alján érződik a melankólia, a közelítő tél szomorúsága. Nem a napi gond, nyúg, sűrű munka aggaszt, nem a hígabb nyári világ vége, hanem így, ősz felé menet, belesajog az emberbe az elmúlás szomorúsága. A természet közelsége hozza, a falu, ahol a fülledt nyári napokat töltöttem, a hőségbe és a porba fulladt világ csöndje? Aligha tudom, ám annál biztosabban érzem a körülöttem lüktető világban.

A falu alszik a forró dunna alatt, napközben alig van mozgás, így estefelé állnak össze az utcabeliek egy kis beszélgetésre a szomszédos artézi kút mellett.

-Csak nem akar vége lenni ennek a szaharai hőségnek, minden kiegészít, már öntözni sem érdemes, ilyet még az öregek sem pipáltak, - ez járja a kút körül. Estefelé az az egy-két óra kellemes, írásra, olvasásra való, kinn az udvaron, sötétedésig. Megéled az esti világ, elindulnak titkos útjaikra a macskák, és a falu kutyái is most pótolják a napközben elmaradt ugatásadagjukat. Hatalmas lepkék verdesnek a begóniák fölött, csupa titokzatos zaj ez a falusi szürkület, ez a falusi éjszaka - kakaskukorékolásig.

A határ, a máskor oly kedves hanyi táj is a hőség és a por foglya. A dűlőutak, mint porkígyók kanyarognak a majorok között: Gémesmajor, Rábarét, Kistölgyfa, Öntés, Miklósmajor, alámerülve a gyermekkor óceánjába. Az utak mentén porfedte akácok, szívósan idegyökerezett proletár-fái az idegen világnak; öreg, villámvágta jegenyék, félig holt diófák, ringlók, emberkéz rég nem illette bokrok, sövények. Dudva, gaz, embermagas dudvaerdő a majorok körül, ahol rég megholt béresek lelke lebeg, és éjszakánként öreg pásztorkutyák vonyítanak a holdra.

A Kardos-ér és a Répce között nyílegyenes a Herceg út, még az Esterházy-uradalom ültette hatalmas mocsári ciprusaival, elvadulva, foghíjasan: idővel a természet visszaveszi a magáét. A gödrös, szakadékos úton hőségtől megkergült nyulak, fácánok futkosnak, csípnek legyek, bagócsok; csak fenn, az eszeveszetten tűző napkorong alatt keringenek méltóságteljesen a héják. Teremtés előtti a csönd, szitakötő száll a horgászbodra, a víz is rezzenetlen - együtt izzik veled a világ.

A napi körútját járó puskás vadór hangja szólít vissza az időtlenségből. Ezt a „kurva demokráciát” szidja, ahol mindenki azt csinál, amit akar, tele van vadorzóval a határ, ahol ő hivatalból a vadak felügyelője lenne. Fiatalember, ennek mégis vadorzót termelt, ellenséget a demokrácia, amelyre én akkor mindenemet föltemtem...

-Aztán csak merjen szólni az ember! Jobb a békeesség - mondja rezignáltan. - No, Isten áldja!

Lassan én is szedelőzködöm. Ma üres a szákom, a forróságot viszem haza a fejemben, a tűző napot a bőröm alatt, végig a hosszú Hercegúton, ahol megszállnak, és végig üldöznek a bagócsok.

Mészáros Ágnes - Bulkai Gábor: TÚL SZÉP

Füben a harmat tiszta gyöngye,
Tucatnyi tündér szivárvány könnye.
Az ég sarkában strázsál,
Fehér pihéket mázsál
A fény.
A bizonytalanság ingat,
Reménytelenségbe ringat.
A valóság most hideg, mint
A jég.

Ezüst foltta őszülnek a tegnapok,
Ráncaid mosolya belesimul a múltba.
A holnapután bronz tarkója felragyog,
S nézed, mintha hullnál égig érő kútba.
Elvész a néma kiáltás, s a nem is volt gondolat,
Míg két kezéd...sután...simogat...

Ne beszélj, kérlek, csak ha szebbet mondasz a csendnél!
Tégy úgy, mintha két úritök lennének
Kint a földeken,
Vagy, mint két kő hever
Ölelő tömeder
Alján vállt vállnak vetve,
Ülj mellém kavicsnak,
És ha diderges az este,
Koccanj nekem! ...ha hívnak
Is maradj...
Nyújsd a percet, s élvezd, hogy az idő Neked halad!

Nem tudom, merre tartunk, holnap mit teszünk;
Nem tudom, miért ver Téged velem az Élet,
De most a mába veszünk...
Most nem félek...

...Tudjuk, reggelre újra a porondon a helyünk,
mert a világ csak cirksuz nekünk.

...Látod, ezek vagyunk, s ilyenek a versek:
hol mosolyra fakasztanak, hol kíméletlen nyersek.

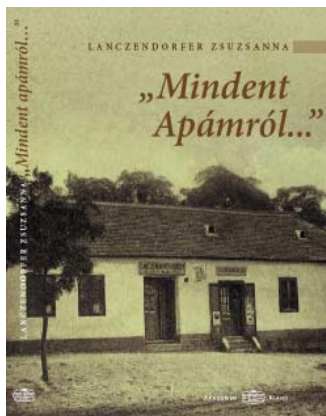
2007. 06. 07-08.
Sopron-Győr-Szigetvár

fotó: mognefle.com

EGYÉNISÉG, ÉLETÚT, HAGYOMÁNY

A napokban jelent meg az Akadémiai Kiadó gondozásában az Apáczai Csere János Kar egyik oktatójának, Lanczendorfer Zsuzsanna főiskolai docensnek a disszertációja „Mindent apámról... Egy sokoróaljai iparos emlékei” címmel.

A Kisfaludy Károly Megyei Könyvtárban könyvhét alkalmából, június 7-én 17 órakor ajánlja tutora, Küllös Imola néprajzkutató az érdeklődők figyelmébe az új kötetet.

A disszertáció címe: Személyiség és repertoár egy sokoróaljai iparos életútjának tükrében. Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Folklore Tanszék. Budapest, 403 p.

Egyéniség, életút, hagyomány
Ez a három kulcsszó határozza meg Lanczendorfer Zsuzsanna könyvét, amely egyszerre tudományos mű és szórakoztató olvasmány.

A folklórkutató szerző nem kis büszkeséggel ismerte fel mindig dalra kész, tréfálgató apja jellegzetesen 20. századi sorsának és sokszínű tudásának gyökereit, egyedi és közösségi vonásait. Az apai ágon sváb ősoktól származó, ám magát magyarnak tartó, ménfőcsanakai hentes és kocsmáros egyéniségéből és foglalkozásából adódóan is jó kedélyű, társasági ember, akitől több diplomás leánya éveken át módszeresen gyűjtögette a dalokat, vicceket, frappáns bemondásokat és igaz történeteket. Megkérte őt arra is, hogy írja le kalandos és tanulságos életrajzát, ami jól mutatja, melyek azok a mentális és gyakorlati túlélési technikák, amelyeket 20. századi történelmünk kifejlesztett az emberekben. Végül pedig ismerősökkel, barátokkal készített interjúkat apjáról, nehogy a gyermeki elfogultság vádjá érje, amiért úgy gondolja, Lanczendorfer Károly olyan hagyományörző és közvetítő egyéniség, akinek szellemi értékeit, humorát meg kell örökítenie és másokkal is meg kell ismertetnie. Lanczendorfer Zsuzsanna tudja, hogy az az igazi hagyomány, ami az emberekben él tovább.

E könyv szövegeiből, kottáiból és képeiből nemcsak egy 20. századi iparosember életútját, színes és szeretetreméltó egyéniségét ismerhetjük meg, hanem egy olyan, a maga nemében páratlan tudományos monográfiát kapunk kézhez, amely a folklorisztika jellegzetesen magyar módszerét, az ún. egyéniség- és repertoárkutatást (annak tudománytörténetét, eredményeit és lehetőségeit) is bemutatja.

Küllös Imola DSc
a néprajztudományok doktora

KÖNYVVAJÁNLÓ

„A szegénység, az egészség és a társadalmi kirekesztettség. A roncs társadalom szociológiai és társadalom-gazdaságtani problémái” című könyvhöz. (szerk.: Szretykó György) Comenius Bt. Pécs, 2007.

Dr. Szretykó György évek óta rendszeresen publikál a szociológia tudomány területén. Az elmúlt hónapban szerzői/szerkesztői munkásságának újabb, szépen szerkesztett kötete jelent meg. A tanulmánykötet 3 fejezetből áll: a szegénység elméleti problémái; a szegénység és a hátrányos helyzet az empirikus szociológiai vizsgálatok tükrében; az esélyegyenlőség lehetőségei és korlátai. A szerkesztő az előző évek kiadványaihoz jól igazodó munkája minden olyan emberhez szól, aki érzékeny a társadalomban hátrányban lévő csoportok problémáira, a kirekesztettség formáit, szociológiai hátterét nem, vagy kevésbé ismeri. A közel ötszáz oldalas kötetben olyan érdekes összefüggéseket olvashatunk, mint pl. hogy az egyén milyen formában süllyedhet le a társadalom periferiájára és ebből az állapotból milyen kitörési stratégiái lehetnek.

Fontos tanulmányokat találhat az olvasó a már alapvetően hátrányos rétegekről. Konkrét példákon keresztül mutatja be a nagycsaládosok, romák, hajléktalanok jelenlegi helyzetét és szociális ellátásuk újrarendelésének szükségességét, valamint a fogyatékosok társadalmi integrációnak lehetőségeit a szakképzésen keresztül. Ír a jelenlegi megszorító intézkedések társadalmi, egészségügyi és szociális következményeiről. Erénye a kötetnek, hogy a szerzők a megállapításaikat aktuális adatokkal támasztják alá, ezáltal segítve az olvasót a jelenlegi társadalmi problémák megértéséhez. Az esélyegyenlőség javítása céljából kisebbségi koordinátori program is található a kötetben, amelyet felsőoktatási intézmények alkalmazhatnak, többek között a pedagógusok továbbképzése terén.

A kötetben publikáló szerzőket a szerkesztő úgy választotta ki, hogy a mai magyar társadalom minden szegmensét képviseljék. Ezen kívül a szerzők írásaiból kitűnik, hogy komoly gyakorlati tapasztalataik alapján készítették el a publikációikat, ezáltal nagyon jó belső arányokkal rendelkező kötet készült.

A kiadvány értékét tovább növeli, hogy a végén olyan publikációs jegyzéket találhat az olvasó, amely segíti a további elmélyülést a témában.

A kötetből érződik az a gondolat, hogy jelenlegi neoliberális gazdaság- és társadalompolitika helyett egy ember-erkölcs-ökoszociális és munkaközpontú gazdaság és társadalompolitikára van szükség.

Dr. Mészáros Attila
NYME-FMK Tanárképző Intézet

TANULMÁNYOK HÁROM HANGRA

Gecsey Sándorné dr. Papp Katalin, a Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék vezetője, a tanulmánykötet szerkesztője, a Tanulmányok három hangra című kötetet így mutatta be: „Ennek a kötetnek minden kis részlete itt született, a gondolattól egészen a kivitelezésig, a munkafolyamat valamennyi fázisától a végeredményig. Persze később másokat is bele kellett vonni a szerkesztési munkálatokba.”

– Milyen út vezetett az első Apáczai-füzet megjelenéséig?

– A Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszék munkatársainak nagyon régi vágya volt, hogy publikációval lépjen ki a nagyobb szakmai nyilvánosság elé. Már a távolabbi múlt időben volt olyan ötletünk, hogy az egykori doktori disszertációk egy-egy részletét kiemelve, azt felfrissítve összeállítunk egy kötetet. A Tanulmányok három hangra cím is ekkor született. A folyamat elindult, majd megrekedt: nem lett belőle tanulmánykötet. Amikor 2005 januárjában dr. Cseh Sándor dékán úr felkért tanszékvezetőnek, eszembe jutott, hogy most talán meg lehet valósítani régi elképzelésünket. A kollégáktól új publikációkat kértem. Ha egy-egy írás gyökerei távolabbra nyúlnak is vissza, újragondolt munkák találhatóak a kötetben. Legtöbb tanulmány pedig teljesen friss, és ez az első megjelenési helye.

A Tanulmányok három hangra főcímet megtartottuk. Karunknak az az elképzelése – amelyet mi is régóta támogattunk –, hogy kellene egy saját tudományos kiadvány, találkozott a tanszék oktatóinak elgondolásaival. Korábban is, a közös szakdolgozatok konzultálása során, nagyon jó viszony alakult ki a Vizuális Nevelési Tanszékkel, így kézenfekvő volt, hogy onnan kérünk meg valakit a kötet külső látványának a megtervezésére. Borbély Károly festőművész-oktató tervezte a borítót olyan kettős céllal, hogy az Apáczai-füzetek sorozatot is elindítsa. A tanulmánykötetben a művész illusztrációi választják el az egyes tematikus egységeket egymástól. Kérésünk az volt, hogy a képekben legyen dinamizmus, mozgás, szárnyalás. Korábban ismertem Borbély Károly munkáit, és tudtam, hogy szárnyakkal és ehhez kapcsolódó gondolatokkal foglalkozott már. Elkészített három variációt, ebből választottuk ki a véglegeset. A hátsó borítón megjelenik az Apáczai-szobor, amely azért fontos, mivel Lipovics János szobrászművész kollégánk alkotása. Az Apáczai-füzetek emblémája és a formátum állandó marad, de bármely tanszék vagy kutatóműhely megalkotja majd, és a maga képére formálhatja a további köteteket. Azt gondolom, hogy az első kötet jó alap és keret ahhoz, hogy a sorozat elindulhasson és egyre tökéletesebb lehessen.

Miután én tavaly a nyíregyházi főiskolának egy neveléstörténeti tárgyú anyagát lektoráltam, ezért ezt a szívességet visszakérhettem. Így külső lektorként dr. Jenei Teréz főiskolai tanár vállalta a kötet szakmai bírálatát, belső lektorként pedig Francsicsné dr. Hegyi Mariannát, főiskolai docens kollégánkat kértük meg, akivel egyébként már volt egy közös szerkesztéses munkám.

- A cím egységet és egyben hármas osztottságot is sejtet.
- Három nagy tematikus egységre épül a kötet, ahogy ezt a

főcím jelzi is: irodalmi, nyelvészeti és a gyakorlat oldalát feltáró blokkra. A harmadik egységben a gyakorlóiskolai tanárok, tanítók is megnyilatkoznak, illetve olyan jellegű munkák is szerepelnek, amelyek a gyakorlati képzéssel fűgnek össze.

A kötetben az intézeti tanszék dolgozói publikálnak eredendően, de olyan nyitottsággal, amelynek eredményeképpen megjelentettük volt tanítványaink írásait is. Ők jelenleg egyetemeken tanulnak. Vass Éva Tündét pl. már a Pécsi Tudományegyetemen is bevonták a kutatómunkába; nagyon szép elemzéses írása jelenik meg az első részben. Kaufmann Csilla szakdolgozatának TDK-dolgozattá formálódott részlete szerepel a kötetben. Kezdeményező és hagyományteremtő szándékunk tanítványaink tudományos munkára inspirálása. Tanár és diák együttes publikálási lehetősége teremtődött meg Lendvainé dr. Décsy Kornélia és Rácz Éva közös munkája során. Említésre méltó dr. Kunoss Judit tanárnőnek szakdolgozatot értékelő, mintát adó munkája.

A nyitottság azt is jelenti, hogy gyakorlóiskolai kollégáink is megtiszteltek bennünket egy-egy elemzéssel. A kapcsolattartás elmélyítése és lehetséges eszköze Bodó Vera, illetve Kropfné Knipp Mária tanulmányának megjelentetése: azaz a szakmaiságnak magasabb fokán is együttműködni, nemcsak a mindennapi gyakorlatban.

Az elkövetkezőkben kell egy kis idő, míg újabb kötet összeáll, mivel minden egyes kutatásnak, tudományos munkának hosszabb-rövidebb érési szakasza van. Talán a legjobbakat, legfrissebbeket megjelentettük ebben a kötetben, és most megint jöhet a gondolkodás és jöhetnek a munkás hétköznapiak.

Köszönöm szerzőtársaim munkáját, akik e sokféle hangot megszólaltatták az első Apáczai-füzetben.

Szerzők:
Bodó Vera
Kaufmann Csilla
Kropfné Knipp Mária
Kunoss Judit
Lendvainé Décsy Kornélia
G. Papp Katalin
Rácz Éva
Sütő Csaba András
Szalai Zsolt
Vass Éva Tünde
Zábrádi Orsolya
Zsávolya Zoltán

SZENT GYÖRGY-NAPI JUHÁSZVERSENY

Az Alma Mater hallgatói második helyezést értek el

2007. április 29-én, vasárnap huszonharmadik alkalommal rendezték meg a Szent György-napi Juhászversenyt Hódmezővásárhelyen. A Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Karának, az AGNUSCOOP Juhtenyésztő Egyesület és a Magyar Juhtenyésztők Szövetsége rendezvénye az elmúlt években a Dél-Alföld egyik kiemelkedő folklórfesztiváljává vált. A több tízezer érdeklődő a juhászat ősi hagyományainak megismerésével együtt, kulináris élményeket is kaphattak, hiszen a szigorúan szakmai alapokon nyugvó juhászverseny mellett a birkapörkölt-főzők is illatos és ízletes „mérkőzést vívtak” egymással.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar idén is - immár 3. alkalommal - képviseltette magát, a felsőoktatási csapatverseny kategóriában. Szakítva a korábbi évekkel az idén két csapattal vett részt a nemzetközi megmérettetésen. Az induló csapatok tagjai a következők:

I. csapat: Kocsis Zoltán (V.évf.), Káldy Jenő(V.évf.), Károlyi József (V.évf.).

II. csapat: Orbán Péter (V.évf.), Bakler Miklós (IV.évf.), Horváth Gábor (IV.évf.).

A versenyen a hallgatók elméleti és gyakorlati tudásukról is számot adtak. A megmérettetés több részből állt. Vasárnap reggel 7 órakor elméleti tudásukat vizsgálták egy teszt kitöltésével. A 30 pontból álló tesztlapokon a juh tenyésztéséről, fajt tulajdonságairól, a tartási feltételekről kellett beszámolni. Ezt követte a verseny gyakorlati része, mely három helyszínen folyt. Első mozzanata a gyomnövény felismerés, amely a legelőkön jellemző gyomok körét ölelte fel. Ezt követte a gyakorlat második része, amely egy juh megfogásából, annak megkörömléséből, életkorának illetve testtájainak meghatározásából tevődött össze. Az utolsó versenyszám a népi hagyományok felelevenítése, ahol hallgatóink a Nyugat-Dunántúlra jellemző népviseletekben jelentek meg és sorakoztatták fel számos, a népi juhászatban használatos kelléket. Előadtak néhány jellemző juhásznótát is.

A versenyre való felkészüléshez Dr. Gulyás László nyújtotta az elméleti háttérrel, míg a gyakorlati fogások elsajátításához Dr. Gergácz Elemér biztosította a feltételeket. Hallgatóink szép sikereket könyvelhettek el ezen a komoly megmérettetésen, öregbítve ezzel az intézmény jó hírét. Ezek után nem meglepő, hogy az I. számú egyetemi csapat a dobogó legfelső fokára állhatott. Csak gratulálni tudok a szép teljesítményükhöz, és egyben kívánom, hogy a következő években is hasonló eredményekkel örvendeztessenek meg mindannyiunkat, erőben, egészségben!

Vincze Judit
PhD-hallgató

ÚJ KÖZÖSSÉG SZÜLETÉSE

/AVAGY A III. NYME „ALUDJ MÁSKOR!” 24 ÓRÁS VETÉLKEDŐ/

Mosonmagyaróvár, NYME-MÉK Biotechnológia Oktató és Bemutató Központ parkolója, 2007. április 25. reggel 7.00 óra. Mintegy negyedórás várakozás után indul el kis csapatunk Sopronba. Hova is tartunk, mi vár ránk? Záporoznak a kérdések, miközben az első sör elfogyasztása hozza magával a másodikat. Körülbelül 40 fő utazik a buszon. Első-, másod- és negyedévesek. Ők azok, akik képviselhetik a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karát a III. NYME „Aludj máskor!” 24 órás vetélkedőn.

Mielőtt elmerülnénk a részletekben, szükséges megemlíteni az előzményeket. A vetélkedő ötlete három évvel ezelőtt „pattant ki” az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat vezetőinek fejéből, megteremtve a lehetőségét annak, hogy a különböző karok hallgatói találkozhassanak egymással. Az elsőt Sopronban, a másodikat Győrben, a legutóbbit pedig újra Sopronban rendezték. Ami karunk résztvevőit illeti, elmondható, hogy az elmúlt két év hagyománya alapján az Óvári Gazdász Hallgatói Napok győztes évfolyama szerez jogot a részvételre a vetélkedőn. Az idei a másodévfolyam lett volna, de vezetőik úgy döntöttek, hogy teret adnak más évfolyam vezető személyiségeinek is. Elsősorban a negyedévesekre gondoltak. Jól döntöttek.

A bevezetés után térjünk vissza utunkra. Sopronba érve elfoglaltuk a Sportcsarnokban nekünk fenntartott helyet – bár akkor és most sem tudjuk melyik csapat a NYME-MTK - rövid vásárlás és díszítés után kezdődhetett a vetélkedő, mely szerda délelőtt 10 órától csütörtök délelőtt 10 óráig tartott. Hihetetlen hangulat, hatalmas teljesítmények, rendkívüli kreativitás jellemezte a vetélkedőt. Két elnyűhetetlen játékvezetőnk pedig csak osztotta és osztotta a feladatokat. Volt itt minden! Filmforgatás, színdarab, stand up comedy, szinkronizálás, hajóépítés, kételtű jármű építése, sportvetélkedő, szépségverseny, táncverseny, zenekari bemutató, sálkötés, cirkuszi bemutató, szabaduló bűvész show, pankráció, vetkőzés, villámkérdések, paródiák, versmondás, éneklés, tudományos előadás, óriás hamburgerkészítés, terepasztal építés, repülő show, reggeli torna, kabala állat és még sok-sok egyéb feladat. Persze voltak holtpontok is, ami leginkább italfogyasztásunkkal állt egyenes arányban, de az a társaság járt jól, aki reggel jól hajrázott.

A verseny mindvégig kielezett volt az ATK, a KTK és a MÉK csapatai között. Hol az egyik csapat, hol a másik csapat vezetett 1-1 ponttal. A KTK éles kritikájára a MÉK csapata egy hihetetlen hajrával válaszolt, aminek eredményeképpen a tavalyi második helyezés után idén megnyerte a vetélkedőt, és nem azért, mert még a mentősök is nekik szurkoltak...

A 24 óra alatt az egész csapat olyan új közösséggé formálódott, amihez hasonlót nem látott mostanában Mosonmagyaróvár. Ez az élmény összetartja őket, nem szakadnak szét, és

A MÉK győztes csapata

egyre többen szeretnének közük tartozni. Reméljük, így is marad, hiszen még tart ez a folyamat, amit majd egy 24 órás Duna-parti Party-val ünnepelünk meg a vizsgaidőszak végén.

Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik lehetővé tették, hogy itt legyünk, köztük a kari vezetőségnek a buszért, majd a vetélkedő utáni fogadásért, valamint az Egyetemi Hallgatói Önkormányzatnak a szervezésért és a zsűrinek a korrekt pontozásért. Ugyanakkor szeretnénk felhívni az FMK és EMK hallgatóinak, hogy ők otthon voltak, így akár két csapatot is kiálíthattak volna. De sajnos ők tényleg otthon voltak, és nem a csarnokban... Jövőre, és ez csak egy javaslat, reméljük, hogy Székesfehérváron találkozunk, már csak azért is, mert utazni szeretnénk...

Végezetül nem maradt más, mint hogy mindenkinek jó vizsgaidőszakot kívánjak, sikeres vizsgákat és jó szerencsét! Akarom mondani:

Jó fejest!

Beke Károly, PhD-hallgató
NYME-MÉK

PÁRIZS, AHOGYAN CSAK KEVESEN LÁTJÁK - FRANCIAORSZÁGI TANULMÁNYÚTON JÁRTAK A BPK HALLGATÓI

A NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar hallgatókból és oktatókból álló kis csapatként művészettörténeti tanulmányútra indult április 5-én, hogy egy hét alatt felfedezzük Franciaország kincseit. A kirándulásnak az volt a célja, hogy kikapcsolódjunk, szórakozva tanuljunk, és úgy fedezzük fel a francia városok élénk tárt kincseit, hogy megértsük hozzáink intézett üzeneteit.

Az utazás vezetője, Szirbek István művészettörténész-idegenvezető egy jó hangulatú, élvezetes utazásról számol be nekünk:

- Úgy éreztem, Alsace fővárosában, Strasbourgban volt a csoport első 'aha'-élménye. Hangulatos kis utcák szövevényéből léptünk ki arra a térre, amelyen a francia gótikus templomok egyik legszebb csipkeóriása magasodik. Mosolyogva hallgattam, amint mindenhol az ámulat és a csodálkozás hangjai törtek fel. Cseppet sem lepődtem meg, hiszen én is így voltam ezzel annak idején, amikor először pillantottam meg a katedrális. Utunk másnap Reims-be, a francia pezsgő fővárosába vezetett. Elképzeltük, hogyan koronázták itt a francia királyokat, és mi is úgy vonultunk, mintha Jeanne d'Arc óvó tekintete kísérne bennünket a szentély felé. Mire a buszon felkészültünk Párizs műemlékeiből, már ott álltunk a híres Louvre múzeumának bejáratánál. Még néhány fotó az üvegpiramisról, és a 'Da Vinci kód' nyomdokain lépdelve elindultunk a több órás tárlatvezetésre. Nagyon fontosnak tartottam, hogy a gyűjteményből minél többet megmutassak, és hogy elemezzem azokat a híres képeket, szobrokat, amelyeket a hallgatók már ismertek tanulmányaikból és olvasmányaikból. A vezetés végére már esti fényekben fürdő termek egyikében, a várva várt Leonardo Mona Lisa-ja fogadta a jócskán megfáradt csapatot.

Másnap a város bölcsője, az Ile de la Cité műemlékei kerültek terítékre. Először a forradalom nagy börtönébe, a Conciergerie-be indultunk, ahol többek között a királynő, Marie Antoinette raboskodott. Onnan, a néhány lépésre levő Sainte Chapelle kápolnába siettünk, hogy láthassuk azt a gótikus csodát, amelyet Szent Lajos a krisztusi relikviáknak építtetett.

A Notre Dame gyönyörű homlokzata mindenkit lenyűgözött

Jókedv és vidámság jellemezte a Franciaországban töltött napokat

A Quartier Latin, vagyis latinnegyed hangulatos vendéglőnek egyikében fogyasztottuk el a jól megérdemelt ebédünket és már ott álltunk a Notre-Dame tornyai előtt. A gyönyörű tavaszi napsütést, a sokszínű virágba borult fák látványa tette még kellemesebbé. Láttam, hogy mindenki megpróbálta emlékezetébe vésní, hogy felejthetlenné tegye ezeket a szép pillanatokat. Keresték, hogyan tudnák hazavinni, és otthon majd felidézni az itt átélt látvány varázsát. A Szajna-parti séta után hajóra szálltunk. Miközben Párizs éjszakai fényeibe burkolózó karcsú hidak alatt siklottunk, és a buszról már ismert épületek sziluettje pillantott vissza ránk, már tudtuk, nem felejtjük el az érzést, amellyel Párizs egy életre megajándakozott bennünket.

A következő nap nagy részét Versailles palotáinak szenteltük. A Nagy Lakosztályok, a híres Galerie des Glaces, azaz Tükrösterem megtekintése után a park szövevényes útvesztőin át jutottunk el az Apollon-szökőkútig. Természetesen mindenki azonnal megértette XIV. Lajos üzenetét, aki a napkirállyal azonosította magát. Ő pedig, a szekéren délcegen álló nagy isten,

egy a tengert szimbolizáló medencéből indul égi útjára, hogy elvigye mindenkinek az életet jelentő fényt és meleget. Néhány lépéssel odébb a pázsiton elnyúlva, mintha csak otthon lennénk, elfogyasztottuk az előre elkészített ebédünket. Majd a Trianon-paloták, a híres, bennünket, magyarokat érintő békekötés terme, és a hatalmas park különböző épületei vártak ránk. Utolsó erőnket latba vetve érkeztünk meg Marie Antoinette tanyájához. És milyen jól tettük, hogy nem adtuk meg magunkat a rajtunk elhatalmasodó fáradtságnak. A séta végét jelentő, mesés környezetbe illeszkedő kis épületegyüttes mindenki számára a legkedvesebb élmény jelentette. Visszatérve Párizsba, a Défense modern felhőkarcolói egy teljesen más világba repítettek bennünket. Hiába, a francia fővárosnak ezer arca van. A párizsi program befejezéseként az Eiffel-toronyról lepillantva, még egyszer utoljára vetettünk egy pillantást a városra, izgatottan keresve a lábunk előtt elterülő kivilágított épületek között azokat, amelyeket már megismertünk.

Ilyen fárasztó napok után, a kis csapat jól megérdemelt, előre eltervezett duhajkodásba kezdett. A Disneyland attrakció parkjának mesevilágában mindenki megtalálhatta a játékát, és ha hagyta magát elvarázsolni, újra gyermekké válhatott még egy teljes napra.

Úgy érzem, ezen az utazáson sikerült megéreznünk valamit Párizs igazi gazdagságából és rejtett titkaiból. Az biztos, hogy nem a képeslap-turisták útjain jártunk. A templomok és az épületek homlokzatai mögött megpróbáltuk megkeresni a múlt üzeneteit, melyeket a régi korok hozzánk intéztek, amelyek művészei ma is hozzánk szólnak. Együtt fedeztük fel, és éltük át a város igazi varázsát, amit csak azoknak nyújt, akik figyelmesen járják utcáit és hallgatják titkait.

Szirbek István művészettörténész-idegenezető
Takács Judit főiskolai tanársegéd (NYME-BPK)

Az őszi szünetben Olaszországot hódítjuk meg

Észak-Olaszország gyönyörű tájai és városai : Verona, Padova, Ravenna, Sirmione, a Garda-tó és végül Velence csodái várnak azokra a hallgatókra és oktatókra, akik jelentkeznek az őszi szünetre tervezett olaszországi művészettörténeti tanulmányútra. Idegenezetőnk ismét Szirbek István lesz. Érdeklődni, jelentkezni a következő címen lehet : takacs.judit@bepf.hu

A BPK RÖPLABDACSA PATÁNAK SIKERE

A NYME-BPK röplabdacsapata megnyerte a Sopron Polgármesteri Hivatal Sportfelügyeleti Csoport Szabadidős Röplabda Szakbizottság által szervezett Alapfokú Röplabda Bajnokságot. A tavaszi félévben a BPK csapata valamennyi mérkőzésen győzedelmeskedett. Az első helyezéért járó oklevelet és kupát az alábbi összeállítású csapat érdemelte ki:

Oross Anita, Horváthné Vincze Kornélia, Vidovszky Dalma, Györkös Mária, Herczeg Kata, Gombás Zsófia, Karvalics Szabina, Lampérth Tünde, Varga Gábor

Felkészítő tanáruk és edzőjük: Major Eleonóra testnevelő tanár.

„BEFŐTTEK” HELYETT HALLGATÓI NAPOK A BPK-ÁN

Szakítva a korábbi évek hagyományával „Befőttek” (Benedek Elek Főiskola Tavaszi Találkozója Egyetemi Karokkal) helyett idén az „I. Hallgatói Napok” néven hívtunk életre egy kisebb rendezvényt április 23-24-én.

A Hallgatói Napok családias, piknik hangulatú, nappali programokkal tűzdelt kétnapos mulatság volt. Az első nap délutánján a csapatok számos játékos és sport feladatot oldottak meg. Az érdeklődők késő délutánra megtöltötték a kézilabdapályán felállított sörpadokat, miután végigdukkolták a tanárdiák röplabdameccset”. Sötétedés után filmvetítéssel múltatták az időt hallgatóink, míg egy kisebb társaság a tűzrakó helynél szalonnasütéssel próbálta meg csillapítani éhségét. A programok aznap este 11-kor fejeződtek be.

A második napon ingyenebédrel hívtuk újra hadba a csapatokat és a lelkes drukkereket. A finom paprikáskrumpli után Kámaszutra-gyurmázás, Twister, sörkeresés és egyéb játékok tették izgalmassá a csapatok vetélkedését. Közben hallgatóink zenéltek: Dj. Stooze majd a The Tsunami játszott - mint előzőnek - a Flört zenekar esti koncertje előtt.

Este 8 óra után kezdett a Flört, akik - felmérve a hallgatók zenei ízlését - fergeteges utcabáhangulatot teremtettek. A buli hajnali 1 óra körül ért véget.

A tervezett programok közül - a rendelkezésre álló szűkös időkeret miatt - a diákdékán választás és a hallgatói fotópályázat sajnos elmaradt. Ez utóbbit egy későbbi projekt keretében szeretnénk megvalósítani.

Mészáros Roland Bence
III. évfolyamos szociálpedagógus hallgató

VELÜNK ÉLŐ MÚLT

Egyetemi hagyományaink között meghatározó a dinasztiaiak tisztelete. A legismertebb, a három generációs Winkler család. Winkler Oszkár Ybl Miklós-díjas építész, egyetemünk híres tanszékvezető tanára, díszdoktora, a Faipari Mérnöki Kar egykori dékánja születésének 100. évfordulóját január 20-án, a szintén nagyon ismert négy fia - a professzor, s akadémiai doktor Gábor és András, a neves építész Barnabás, a faipari mérnökként tevékenykedő István, valamint a már egyetemi docens unoka, Dániel is velünk ünnepelte.

A rövid, de annál bensőségesebb megemlékezés résztvevőit a zord időjárás sem tartotta vissza a tiszteletestől, melynek során Dr. Somfalvi György, nyugalmazott egyetemi adjunktus, egykori tanítvány és munkatárs idézte föl az ünnepelthez fűződő személyes emlékeit.

„Bátorkodom feltételezni, hogy a mai ünnepélyes évfordulónkon megjelentek valószínű mindannyian ismerték Winkler Oszkárt. Itt vannak az élő kortársak, a munkatársai és a tanítványai, akik napjainkban már idősebb felnőttek, többen a nyugdíjas éveiket töltik.

Személyemben a tanítvány, a tanársegéd, majd később a munkatárs nagy feladatot vállalt azzal, hogy röviden szólni akart. Nem egyszerű ez a feladat.

Winkler Oszkár építészeti, faipari-szakmai tervező munkássága, tudományos-oktatói tevékenysége ismert, több írásos dokumentumban, kiadványban megtalálható.

Az általa tervezett és megépített épületek ma is állnak, védté nyilvánításuk a szakma sürgős feladata. A könyvei, tudományos publikációi a könyvtárakban fellelhetőek, s tanítványai valamilyen formában alkalmazzák és kamatoztatják mérnökként mindazt, amit az egyetemi előadásokon, a gyakorlatokon és a vizsgákon Winkler Oszkártól kaptak.

Most röviden valami mást, személyeset szeretnék megosztani Önökkel, hogy az ismert kép Winkler Oszkáról még teljesebb legyen.

Mint említettem először tanítvány, majd beosztott tanársegéd és évek múlva - adjunktusként - munkatársa voltam.

A professzort - egyetemistaként - az előadásokon és a gyakorlati órákon ismertem meg. Előadásai - amelyeket gazdag gyakorlati-tervezési tevékenységének számtalan példájával egészített ki -, érdekesek, figyelemfelkeltőek, s lebilincselőek voltak.

A megemlékezést követően koszorúzással tisztelgették az Ybl-díjas professzor szobránál

A gyakorlatokon - ahol alkalmanként megjelent -, mester-tanítvány léggörcs tudott teremteni, s ha korrigált, az elsődleges szempont a hallgatói elképzelés figyelembe vétele volt. A hallgatót partnernek tekintette a korrigálás során, s ezt éreztette is.

A vizsgák, szigorlatok feszült légkörét feloldot-

ta, nagy gyakorlati itélte meg egy-egy hallgató tudását, osztályzatai igazságosak voltak, amiért különösen tisztelték. Amikor már a tanszéken dolgoztam, betekintheztem a hosszú évek során vezetett tanszéki osztályozó füzetébe. Az egyes vizsgázókról pár szavas jellemzést írt alkalmanként a vizsga után. Később, amikor egy-egy név az életben „szembejött” velem, kiderült hogy a megjegyzés találó és helyes volt.

A Faipari Mérnöki Kar dékánjaként is mindig nyitva állt szobájának ajtaja a hallgatók előtt, sokan keresték meg személyes problémájukkal, s mindenkinek segíteni próbált.

Ideális munkahelyi vezető volt Winkler Oszkár.

1964-ben kerültem a tanszékre, s a kezdeti időben mind az oktatás, mind a szakma útvesztőiben hasznos tanácsokkal, gyakorlati példákkal irányított, segített.

A mester-tanítvány viszony tartalma egészségesen kiszélesedett iránymutató elemekkel, gazdagodott, s számomra - most nyugdíjas fejjel, mint ténytet mondok - egész életemben hasznosítható, örök maradt. Az együtt átdolgozott esték tanulságosak és felejthetetlenek voltak, és azok is maradtak. A közös munkák során a véleményemet meghallgatta úgy, mint a többi munkatársáét és mindig kész volt egy jobb megoldásért a korábbi elvetni. Egy ilyen szakmai véleményegyeztetés után közölte velem: - „Gyuri én téged alkalmaztalak volna a magán-tervező irodámban.” Ma már tudom, hogy ennek a kijelentésnek milyen súlya és értéke volt.

Mindig hangoztatta, hogy a funkció, a konstrukció és a forma hármas egysége mellett a költség is lényeges, azaz a tervezett építménynek gazdaságosnak is kell lennie. Milyen fontos dolog ez napjainkban.

Magas szintű szakmai tudása mellett a humán műveltsége is átlagon felüli volt. Ez különösen kellemessé és hangulatosá tette a közös munkát. Tervezés közben sokszor opera részletet dúdolt, vagy dallamot fütyült és mindig megkérdezte, hogy ismerős e nekem. Ha nem volt az, akkor mesélt róla. Sokszor versrészletet mondott, könyvekről beszélt, átélte események tanulságaiba avatott be. Ilyenkor az idő múlását nem érezte az

Dr. Winkler Oszkár munkásságát Dr. Somfalvi György méltatta

ember, csak figyelni kellett, s nem lehetett nem figyelni. Több alkalommal közösen akvarelleztünk, amit nagyon szeretett. Egyik súlyos operációja előtt a fertőrákosi Kőfejtő monumentális részletéről készítettünk akvarellt. Amikor befejeztük a festést, hozzám fordult és azt mondta: „- Gyuri, amikor majd visznek a műtőbe, erre a festésre fogok gondolni és akkor biztosan könnyebb lesz. (Hála Istennek a műtét sikerült!)

A sportot is nagyon kedvelte, úszni különösen szeretett, s a tenisz is kedvenc sportága volt. Az olimpiák idején mindig meg kellett becsülnöm az aranyérmek számát. Természetesen indokolni is kellett, s nem blöffölhettem, mert ismerte a sportolókat, a csapatokat és az esélyeket.

Winkler Oszkár ma lenne 100 éves. Szakmai munkásságának, oktatói tevékenységének maradandóságát az élet igazolta.

Miközben elhelyezzük a megemlékezés és tisztelet koszorúját, főt hajtunk a tanítványok, munkatársak nevében, elmondhatjuk, hogy amit tanultunk Winkler Oszkártól, azt ma is használjuk, s amit alkotott, amit Sopronnak adott, az megvan, él, örök...”

/ Dr. Somfalvi György /

Winkler Oszkár, a nagypapa számára biztos örömet jelentene Dr. Winkler Dániel munkássága.

A családi örökségre nagyon büszke, szerénységéről, szorgalmáról és fegyelmezettségéről is híres fiatalember méltó utód, az egyetem talán legfiatalabb docense. A híres nagypapa meghatározó az életében, kötelezi pályáján. Az évforduló alkalmából idézte föl a nagypapával megélt, meghitt emlékeit, melyeket az olvasókkal is megosztott.

„Gyerekkoromban Édesapám - miután koradélután megérkezett a gyárból -, gyakran kézen fogott és így szólt: -,Meglátogatjuk Oszkár Ipapát,„. Nagypánk az Ippa nevet nővéremtől kapta, aki beszédtanuláskor így egyszerűsítette a nagypapa nevet.

Látogatóba Ippához az egyetemre mentünk, a főépület második emeletére, az Építéstan Tanszékre. Oszkár Ippa nagy íróasztal mögött ült és általában rajzolt. Ilyenkor odahívott, s azután együtt rajzoltunk. Közben állandóan keresték oktatótársai, hallgatói és ő mindenkivel kedvesen elbeszélgetett.

„Úgy látom, te is mérnök leszel egyszer” - mondta, s a titkos fiókok egyikéből csokoládékat vett elő. Ekkor kezdődött a játék. A csokoládé sztanior csomagolásából kis golyókat készítettünk és a rajzasztalon kialakított pályán célba pöcköltük azokat. Az eredményeket pontosan feljegyezte.

Sokat jártunk együtt az erdőben. Szerette Sopront, a soproni erdőt, s ezt a szeretetet rám is átörököltette. Amikor, mint erdőmérnök átvettem a diplomámat, rá gondoltam, a felejthetetlen Ippára.” /Winkler Dániel/

Az olvasók nevében is fejet hajtottunk Winkler Oszkár szobra előtt, s köszönjük a visszaemlékezést, mely megmelegítette szívünket.

T.M.

BESZÁMOLÓ A XXVIII. OTDK-ÁN A FAIPARI MÉRNÖKI KAR HALLGATÓI ÁLTAL ELÉRT EREDMÉNYEKRŐL

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács két évente rendez konferenciát. Tizenhat szekcióban több mint háromezer hallgató jelentkezett az ország valamennyi felsőoktatási intézményéből. Hallgatóink az Agrártudományi és a Művészeti szekcióban szerepeltek szép eredménnyel.

A Faipari Mérnöki Kar 16 hallgatója nevezett az Agrártudományi Szekcióba, melyet a Debreceni Egyetem Agrártudományi Centruma rendezett 2007. április 16-18-a között.

A Faipari Mérnöki Kar Alkalmazott Művészeti Intézetének képviselőjében 6 hallgató indult a Művészeti szekció festészet, grafika, iparművészet és térplasztika tagozataiban. A Művészeti szekciót a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán rendezték.

A Faipari Mérnöki Kar hallgatói a következő eredményeket érték el:

Agrártudományi Szekció, Erdészeti és Faipari tagozat:

II. hely: Garab József: Az Askenázi-féle tönkremeneteli elemlet kísérleti adatokon nyugvó ellenőrzése, témavezető: Dr. Szalai József egyetemi tanár

II. hely: Palkovics Márta

III. Horváth László

FATE Különdíj 1.: Németh Viktória

FATE Különdíj 2.: Konfár Roland

Agrártudományi Szekció, Agrárinformatikai tagozat:

II. hely: Bausz Ákos

Művészeti Szekció, Iparművészeti tagozat:

I. hely: Koros Péter és Nyilas Kálmán formatervező szakos hallgatók

A zsűri értékelése szerint valamennyi hallgató - nem csak a helyezettek- jól felkészült, és szép előadásokat tartottak. Dicséret illeti valamennyi résztvevőt. A szép szereplés mögött a 2005. és a 2006. évi kari konferencia színvonalas dolgozatai húzódnak meg, hiszen csak a házi konferencián elért eredmények alapján indulhattak hallgatóink az országos megméretésen. A következő kari TDK konferenciára 2007. december 6-án kerül sor. Ezúton is bátorítjuk hallgatóinkat, hogy csatlakozzanak a TDK-mozgalomhoz. Munkájukat, ha szerény mértékben is, de a kar anyagilag támogatja.

A Faipari Mérnöki Kar TDK szervezete gratulál a díjazott hallgatóknak.

Divós Ferenc

a Kari TDK szervezet vezetője

50 ÉVE HALT MEG A TAKARMÁNYOZÁS KUTATÁSÁNAK KIVÁLÓ SZAKEMBERE CSUKÁS ZOLTÁN /1900-1957/

Csukás Zoltán, az állattenyésztéstan jeles képviselője 1900. szeptember 20-án született Győrött. Édesapja Csukás Endre, református lelkész. Szülei megfelelő neveltetést biztosítottak öt gyermeküknek: így Zoltán a nagy múltú pápai Református Főgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait. A jeles rendű tanuló szorgalma, tudásszomja már itt megmutatkozott. Érettségi után a magyaróvári Gazdasági Akadémia hallgatójaként érdeklődése az állattenyésztés felé fordult, ezért gazdaszoklelevelének megszerzése után stúdiumait az Állatorvosi Főiskolán folytatta. Gyakorlati szemléletét mutatja a Műegyetem Közgazdasági Karának elvégzése. Csukás Zoltán pontosan felismerte az állattenyésztés nemzetgazdasági fontosságát. Az állatorvos-doktori cím mellé a mezőgazdasági tudományokból is doktori címet szerzett.

Csukás Zoltán, mint tanársegéd a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági Osztálya Állattenyésztéstan Intézetének munkatársaként kezdett dolgozni. Kutatásai az állattenyésztéstanon belül a szarvasmarha, valamint a baromfitenyésztésre irányultak. Az időközben adjunktussá előlépett fiatal kutató 1931-ben részt vett a "Magyar Szarvasmarhatenyésztők Országos Egyesületének" megszervezésében. 1936-ban megjelent munkája "A tehén takarmányozása" a legújabb tudományos eredményeket is közérthető formában közölte, útmutatást adva a fejőstehén megfelelő takarmányozásához, a takarmányszabványok megállapításához. A klasszikus takarmánytan felfogásával szemben Csukás kimutatta, hogy a táplálék mennyiségének arányában csökken annak hatása, élettani haszonértéké.

Alapos tudományos felkészültséggel foglalkozott Csukás Zoltán az állattenyésztéstan egy, addig meglehetősen elhanyagolt ágazatával, a baromfitenyésztéssel. Úttörő jelentőségű műve, "A gazdasági baromfiak tenyésztése" 1935-ben jelent meg.

Csukás Zoltánt 1936-ban habilitálták egyetemi magántanárrá a Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági Karán, majd tanszékvezető gazdasági akadémiai tanárként előbb a magyaróvári, aztán a debreceni (pallagi) Gazdasági Akadémia Állattenyésztéstan Tanszékét vezette. Debrecenben a tanszék munkájának az irányítása, s a zoológiai előadások mellett az 1940-1944 közötti időszakban megbízott igazgatóként az Állattani Intézet vezetésének a feladatait is ellátta.

1942-ben tanulmányutat tett Olaszországban, s tapasztalatait "A podoliai marhacsoport az Appennini-félszigeten" című tenyésztéspolitikai tanulmányában foglalta össze. Véleménye szerint ugyanis a magyar szürkemarhánál a beltenyésztés elkerülése végett szükségessé vált a vérfrissítő keresztezés, s erre a podoliai marhát, illetve ennek legjellegzetesebb képviselőjét, a maremmannt tartotta megfelelőnek.

1943-ban a Földművelésügyi Minisztérium megbízásából a hajdúnánási kísérleti gazdaság megszervezését irányította. Ebben az évben indult meg az Országos Törzskönyvelési Bizottság munkálata az új törzskönyvezési gyakorlat megállapítására; az ún. "tartósteljesítményű elit" törzskönyvek felállítását azonban a következő évben félbeszakította a háború.

Csukás Zoltán a nehéz feltételek között is folytatta mun-

káját. 1944. június 13-án nevezték ki a Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Állatorvosi Osztályának Állattenyésztéstan Intézetéhez egyetemi nyilvános rendes tanárrá Wellmann Oszkár örökébe. Csukás Zoltán - katonai idejét kivéve - folyamatosan, haláláig ezt az állást töltötte be, illetve az Állatorvosi Főiskola létrehozásától az állattenyésztéstan tanszékét vezette.

Wellmann Oszkár érdeme volt, hogy 1935-ban hazánkban egységesen megállapították a szarvasmarhák küllemi bírálaton alapuló tenyésztési ellenőrzésének követelményeit, s ezek országos alkalmazása nagymértékben előrevitte szarvasmarhatenyésztésünket. A második világháborúban azonban elpusztult a törzskönyvezett szarvasmarhaelit nagy része. Ezek az állatok elsősorban az uradalmak, nagy gazdaságok tenyésztésében nyilvántartott egyedek voltak. A szarvasmarhaállomány mintegy ötven százaléka megsemmisült, s főként a takarmányhiány következtében a hozamok is erősen visszaesetek.

Csukás Zoltán a háború után nagy energiával és következetességgel látott hozzá az ország szarvasmarhaállomány javításának munkálataihoz. A Földművelésügyi Minisztérium Törzskönyvezési Alosztálya 1947-48-ban végezte el az elitkiválasztás előmunkálatait: a jelzett számadási év zárásának eredményeiből kiindulva, minden vármegye területéről külön kartotékokat készítettek a négyezer kilogramm termelést meghaladó egyedekről. Csukás Zoltán megkezdte az utódellenőrzés megszervezését. Ezzel olyan gyakorlat kialakítását segítette elő, amely - megfelelő táplálás mellett - lehetővé tette az állomány gyorsabb ütemű fejlesztését és a termelési költségek csökkentését. A központos ivadékvizsgálat főként a mezőhegyesi tenyészetben valósult meg. Csukás Zoltán dániai tanulmányútja is e munkájához kapcsolódott: a mesterséges megtermékenyítést és az utódellenőrzést tanulmányozta. A mesterséges megtermékenyítést, ami Magyarországon 1947-ben valósult meg, Csukás Zoltán úgy értékelte, hogy a törzskönyvezés bevezetése óta a legnagyobb hatást ez az eljárás gyakorolta a vezető országok állattenyésztésére.

1950-ben indította el az Állattenyésztési Kutatóintézet keretén belül a "Hosszú élettartamú, tartósan termelékeny, egyenletesen termelő és zsírostejű tehéncsaládok kitenyésztése és az utódellenőrzés módszerének tökéletesítése" témakörű kutatását. A kutatás célja a magyartarka tejelő- és hízóképességének a javítása volt, s e munkát az Állattenyésztési Kutatóintézet herceghalmi kísérleti gazdaságában végezték Csukás és munkatársai. Ez volt az első törzstenyésztés, melyet az élettartam és

Csukás Zoltán (1900 - 1957)

életteljesítmény vizsgálatával kapcsolatban hoztak létre.

Kutatásai mellett Csukás Zoltán elvülhetetlen érdemeket szerzett az állattenyésztési kutatások szervezeti kereteinek megteremtésében és e kutatások irányításában. Az Állattenyésztéstani Kutatóintézet szervezésében 1950-ben ő maga is részt vett, s annak szarvasmarha-tenyésztési osztályát 1952-ig vezette. Tagja volt az Országos Állategészségügyi Tanácsnak, az Állatorvostudományi Kar Felülvéleményező Tanácsának és két éven át az MTA Biológiai és Agrártudományi Osztálya Állattenyésztéstani Főbizottságának elnöke, majd haláláig alnöke volt.

Eredményeinek megbecsüléseként 1954-ben Kossuth-díjat kapott (a Tudományos Minősítő Bizottság "Takarmányozástan" és "Baromfitenyésztés" című munkáiért javasolta őt e magas kitüntetésre). 1955-ben az MTA levelező tagjává választották. Székfoglaló előadása "A tehéntej belső környezeti tényezői"-vel foglalkozott, a herceghalmi tehenészet eredményei alapján.

A takarmányozás élettani vonatkozásai és az utódellenőrzés terén végzett munkásságát nemzetközileg is nagyra értékelték. A "Societa Italiana per il progresso Zootechnica" tagjává választotta. A berlini tudományos akadémia kiadásában megjelenő "Landwirtschaftliches Zentralblatt" magyarországi referense volt. A baromfitenyésztés terén publikált eredményei alapján a VIII. Baromfitenyésztési Világkongresszuson Csukás Zoltánt választották alelnökké.

1957-ben betegsége mindinkább elhatalmasodott rajta. Nagy akaraterővel próbálta folytatni munkáját, s élete utolsó éveiben az ivadékvizsgálat módszereinek tökéletesítésén dolgozott. Állapotában a Freiburgban végzett agyműtétek csak átmeneti javulást hoztak. Az utolsó műtét után fellépő pneumóniával szervezete már nem tudott megbirkózni, s a freiburgi klinikán hunyt el 1957. szeptember 16-án. A professzorra emlékezve nevét a Csornai „Csukás Zoltán” Mezőgazdasági Szakközépiskola viseli.

Dr. László László

VISSZATÉRŐ ERDÉSZZEMLÉK

Zúgott a kis *beaver* gép motorja,
Kavarta elől a leget;
Alattunk erdők, hegyek orma,
Felettünk angyalok birodalma
Borított ránk kék fedelet.

A távolban tenyéryni tavacska
Mosolygó arccal ránknevet,
De borongós szemével, mint csalfa
Szerető kétségeit sugallja,
Ki megcsal, mikor csak lehet.

A gép hangja lassacskán meglazul;
Ereszkedünk már lefele.
A tó körüli fák gyanútlanul
Integetnek, míg alattuk lapul
Életünk párhetes tere.

A hegy, tó, folyó nevünket őrzi:
Felderítők voltunk, kémek:
Erdőbecslők, utak kitzűzői.
Nem tudták még az erdők fenyői,
Hogy minket követnek gépek.

Szívtelen gépek és az Ember
Jönni fog rettentő zajjal;
Étvágyára nincs hathatós fegyver,
Mert azt hiszi, hogy ő itt a mester,
Az Istenküldötte angyal.

A jámbor ősfák nem állnak ellen;
Sóhajuk száll, mint a vészjel:
A nyári szélben megannyi szellem.
A fűrészfogak vágnak kegyetlen,
Amputálnak gyilkos kéjjel.

És jött a buldózer, hogy föltépjen
Ezernyi tuskót, meg bokrot;

S az út kigyója kúszott merészen,
Egyre csak, az erdők sűrűjében,
S bambán néztek a hegyormok.

Az új utak, megnyílt artériák
Megtörték a szűzi rendet.
Sorban álltak, mint néma katonák
Az útszélek mentén az ősi fák:
Az erdő szomorral telt meg.

Várták a jajongó fűrészeket,
Hogy életük feláldozzák,
Ezek a kedves matuzsálemek,
Hogy az Ember javára legyenek,
Könnyítsék a világ sorsát.

Hogy jöjjenek fiatal egyedek,
– Mert az erdőnek élni kell, –
Fel kell újítani az Életet;
A fiatalosé lesz a szerep;
Övék legyen az új siker.

Ők termeljük meg az oxigént,
Építsék testükkel a fát,
Lássák el az emberi igényt,
Télen, nyáron az üdülő idényt,
S így nem vesznek el a csatát.

Mert nem veszhet el a nemes csata
Ember és természet között;
Nem engedheti meg a Földanya,
Mert velünk együtt ő is meghalna:
Így maradhat a Lét örök.

Pintér László '61-ben végzett erdőmérnök
Kanada, Parksville, 2004. május 19.

forrás: foresifriendly500.org

SZOCIÁLPEDAGÓGUSOKAT KÉPZŐ INTÉZMÉNYEK NEMZETKÖZI SZIMPÓZIUMA A BPK-ÁN

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar Szociális és Neveléstudományi Intézetének szervezésében "Szociálpedagógusokat képző intézmények nemzetközi szimpóziuma" került sor április 26-27-én a kar Ferenczy János utcai épületében.

A nemzetközi szimpóziumra a szervezők elsősorban a társintézmények oktatóit és tereptanárait várták, de a szociálpedagógiai terepgyakorlatoknak helyet adó soproni intézmények közül is képviseltették magukat néhányan. A kétnapos programban szakmai előadások és fórum, egy közösen kialakítandó szociálpedagógiai tankönyv vitája, valamint városnézés és esti kulturális programok szerepeltek.

Összesen nyolc nagyelőadás hangzott el a szociálpedagógia MA-szak tartalmi részével kapcsolatosan, majd két szekcióban zajlott tovább a munka. A soproni kar oktatói mellett az egri, hajdúböszörményi, esztergomi, debreceni, nyíregyházi és váci társintézmények oktatói tartottak előadást, és lendítették előre a közös gondolkodást. Két külföldi meghívott előadóval is gazdagodott a paletta, Francois Gillet a belgiumi, Johann A. Pehofer az osztrák tapasztalatokról számolt be.

A szociálpedagógia elméletének és gyakorlatának vitaindító átgondolását Dr. Závoti Józsefné, a BPK főiskolai docense kezdeményezte. Olyan oktatói, kutatói tevékenységre hívta a konferencia résztvevőit, melynek eredményeképpen közös szakmai team-munkában megszülethet a megfelelő, modern szakirodalom a jelen és jövő szociálpedagógusai részére. Minden résztvevő intézmény felvállalta a készülő könyv egy-egy fejezetének kidolgozását, majd megállapodtak abban, hogy összesen egy újabb konferencia keretében összegzik tapasztalataikat.

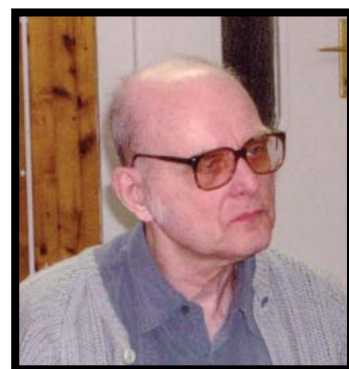
Takács Judit
főiskolai tanársegéd
(NYME-BPK)

BÚCSÚ EGYKORI KOLLÉGÁNKTÓL, DR. HORVÁTH VINCÉTŐL

Szeretettel és tisztelettel emlékezünk volt kollégánkra, Dr. Horváth Vincére, a NYME-BPK adjunktusára, aki 2007. április 5-én örökre eltávozott körünkől.

Dr. Horváth Vince 1938. január 12-én született Budapesten. Alsófokú iskoláit Budapesten végezte. A betűvetés, az embernevelés vonzalma Pannonhalmán érlelődött hivatásszeretetté benne. Álmait csak később válthatta valóra, amikor 1969-ben, az ELTE BTK orosz szakán középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1976-ban ugyanitt doktori fokozatot kapott. 1969 és 1982 között Sopronban a Belvárosi Általános Iskolában tanított, majd 1982 őszétől nyugdíjazásáig volt kollégánk a NYME Benedek Elek Pedagógiai Karán.

Dr. Horváth Vince (1938-2007)

Életét a szűkebb és tágabb családja, a tanszék, az ott folyó oktató-nevelő, kutatómunka, a hallgatóiról való gondoskodás töltötte ki. Egész ember volt, egész embereket akart nevelni. Ezáltal akarta megvédeni tanítványait az egyoldalúságtól. Egyéniségéből, személyes megnyilvánulásából mélységes humanum sugárzott. Embersége összetevője az állandó és sokoldalú önképzési igény, mely nagyfokú pedagógiai felelősségtudattal párosult.

Életében két kézzel szórta az emberformálás virágait, mégis gazdag maradt.

„Mindenki felnő, emlék lesz a mából,
derengő térkép, tépett irkalap,
tavaszra nyár jön, őszre tél –
de van, ki mindig, mindig itt marad.”

Örökséget hagyott ránk, s ezt továbbadni az utánunk következőknek kötelességünk. Köszönjük mindazt, amit tett gazdag élete során. Búcsúzóul egy pedagógus-költő, Frideczky Frigyes versének néhány sorával idézzük emlékét.

„Hivatásomat betöltöttem:
hittem, küzdöttem és pöröltem,
a folyamatból ha kiváltam
sodortattam, de helyt is álltam.

lehettem pondró, isten, átok
lelkem a teljességre látott,
s úgy hullok szét, porló homokra:
szemem hagyom az utódokra.”

Gödéné dr. Török Ildikó
főiskolai docens
(NYME-BPK)

IN MEMORIAM: LOMOSCHITZ PÁL

Szerető családtagjai, tisztelő ismerősei, barátai búcsúztak Lomoschitz Páltól, a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar jogelőd intézményének a Soproni Óvónőképző Intézet Ének-Zene Tanszékének egykori vezetőjétől az Orsolya téri templomban, gyászmisével egybekötött szertartáson, és kísérték utolsó útjára a Szent Mihály-temetőben.

Lomoschitz Pál 1910-ben látta meg a napvilágot Kismartonban, pedagógus-családban. 1928 és 1932 között a kiváló hegedűművész-zenepedagógus, Bárdos Alice hegedűs növendéke volt a szombathelyi zeneiskolában. Hegedű tanszakon két akadémiai osztályt végzett, megszerzte a Középfokú Énektanári, illetve a harmincas évek közepén a Tanítóképző Intézeti Zenetanárképző oklevelet. Ebben az időben tagja volt a szombathelyi Kultúregyesület zenekarának, amellyel számos hangversenyen szerepelt. Tagja volt a Szombathelyi Vonósnégyesnek is, a brácsa szólamát játszotta (az I. hegedűs Bárdos Alice volt.) A dr. Görgényi Gyula, dr. Unger Ödön, Lomoschitz Pál, Tóth Gyula összetételű vonósnégyes Szombathelyen, Kőszegen, Kőrmenden lépett föl több alkalommal. 1937-ben a Vaszy Viktor vezette együttesrel hat hetes amerikai körúton járt, s egyik alkalommal – ötdíjjal – Roosewelt elnök is fogadta hivatalos látogatáson a Fehér Házban. Játszott a Budapesti Hangversenyzenekarban Klemperer, Kleiber, Ormándy és más kiválóságok keze alatt.

Lomoschitz Pál (1910-2007)

1937-ben a Pécsi Püspöki Tanítóképzőben kapott állást tanítóképző intézeti zenetanárként, majd a csáktornyai és a kőszegi tanítóképzőkben dolgozott. Az államosítás után (1948) került Sopronba, ahol a Kisdudóvónőképző Intézetben (átnevezéséig ez volt az iskola neve) kapott állást. Itt az intézmény énekkarát is vezette s minden évben vállalta a nyilvánosság előtti szereplést. A középfokú intézményt az 1949/50. iskolai évtől „óvónőképző-tagozattal működő Pedagógiai Gimnáziummá”, azután 1950/51-ben az óvónői tagozatot országosan „szakiskolai jellegű óvónőképző intézettel” szervezték, és a tanulmányi időt három évre csökkentették. 1958/59-ben búcsúztatták az utolsó növendékeket. 1959 szeptemberében nyílt meg a két éves főiskolai jellegű Felsőfokú Óvónőképző Intézet (1962-től Soproni Óvónőképző Intézet), és Lomoschitz Pál a már indulásától fennálló ének-zene szakcsoport élére került. A felsőfokú intézetben újabb kihívások vártak rá. „Aktív munkát végeztem a felsőfokú képzés zeneoktatásának előkészítésében (tantervek, programok, jegyzetek készítése), 10 évig, nyugdíjazásomig voltam az Országos Szakbizottság elnöke.” Az Országos Ének-zenei Szakbizottság élén szakmai tevékenysége csúcsára jutott. Az óvodai nevelés programjának (Tankönyvkiadó, 1971.) kidolgozása során a Programbizottság egyik konzultáns partnere volt. A soproni intézet szakcsoportjában lelkes, nagy tudású emberek dolgoztak, akik megalkuvás nélkül hirdették Kodály és Bartók szellemiségét oktató-nevelő-képző munkájukban, az óvónőképzés elméletében, gyakorlatában. Országos viszonylatban is híres volt ez a tanszék.

Sopronba költözése óta (1948) tagja, majd 1957-től 1982-ig koncertmestere volt a helyi Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekarnak. 1954-től az újjáéledt Soproni Vonósnégyesben muzsi-

kált hosszú esztendőig. 1970-től éveken át a nagy múltú KISZÖV „Testvériség” Énekkar élén állt, országos minősítéseken „ezüst koszorú diplomával” minősítést (1972), majd „arany” fokozatot ért el együttesével (1974). 1974-ben megszervezte, s pár évig vezette a budapesti Liszt Ferenc Társaság Soproni Csoportját, és továbbra is védnökséget vállalt a csoport felett. Jelentős Liszt-rendezvények fűződtek nevéhez (hangversenyek, emléktábla leleplezés, I. Nemzetközi Ifjúsági Liszt Zongoraverseny rendezése 1977-ben). 1980-ig a Szombathelyi Szimfonikus Zenekarban is játszott. Az 1980-as évek elején zenetörténetet tanított a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán. A zenekar 1989/90-es jubileumi évében – de korábban is – már a kényelmesebb brácsa szólamban ült, s nem volt tagja 1995-ben sem a soproni szimfonikusokból alakult kamaraegyüttesnek.

1998. szeptember 30-án ő nyitotta meg a „160 éves Soproni Zeneegyesület” c. dokumentumkiállítást a művelődési központban (SSz. 1990. I. 60-62.). Hangversenyeken, előadásokon, rendezvényeken, zenei-művészeti megmozdulásokon fiatalokat megszágyenítő ambícióval mutatott érdeklődést, felesége – a kecskeméti születésű Csorba Sárka, akinek 1949-ben fogadott örök hűséget – mindenhová elkísérte, jobban-rosszban mellette állt. „Szálfa egyenes tartása, kicsattanó egészsége, kiváló szellemi frissessége, jó állóképessége” a genetikai adottságokon túl magának is köszönhette meglétét. Erről, mint a hosszú élet titkáról, 90 évesen így vallott: „Családunkban hagyományos volt a mozgás és a természet szeretete.”

Számára a zene a „megfiatalító gyönyörűséget” jelentette. Az ókori görögök ideális kettőssége, a test és lélek harmóniája ötvöződött benne hosszú élete folyamán „A humán dolgok iránti érzékenység” megszépítette, tartalmasabbá tette emberi létét.

Számos elismerésben, kitüntetésben részesült. A soproni zenekarban még 2000-ben is muzsikált. „Ezt szívesen teszem mindaddig – írta -, amíg egészségem engedi, és azt érzem én is, a zenekar vezetősége is, hogy hasznosan.” 2004 decemberében emléklapot vett át a szimfonikus zenekar születésének 175. évfordulójára rendezett ünnepi hangversenyen. 2005 elején hallottam utoljára – telefonban. Nekem gratulált a szimfonikusokról összeállított könyvem megjelenéséhez, amely – mint mondta – a legszebb ajándék volt a karácsonyfájuk alatt...

A soproni Szent Benedek Idősek Házában lobbant el élete gyertyája 2007. február 17-én. A hamvait rejtő urna az édes szülők mellett talált végső nyugalomra február 24-én.

Nyugodjanak békében!

Nagy Alpár
nyugalmazott főiskolai docens (NYME-BPK)

HOGYAN LETTEM, VOLTAM KATONA

Tanmese helyett valóság

Valóságos íráskényszer tört ki rajtam, amikor elolvastam a VA múlt számában Bácsatyai professzor úr, írását "Hogyan nem lettem katona" címmel. Na, mondom: Pityu, már csak az maradt neked, hogy leírjad, hogyan lettél, és voltál katona.

Történt egyszer nagyon régen, mikor még a társadalmi jégkorszak korát éltük, kaptam egy hivatalos papírt, hogy menjek el a Tanács Házára, ahol össze fognak írni, meg orvosilag megvizsgálják a katonaság végett. Ez volt a laktanyába vezető út első lépcsője, ami valójában egy „vegye le, lélegezzen, anyja neve” hangfoszlányokban maradt meg bennem. Kb. egy-másfél év múlva egy komolyabb zödes színű papírt kaptam, ami a sorozásra, és egy komolyabb orvosi vizsgálatra invitált.

Olyan sovány voltam, hogy az orvos őrnagy a kiálló csontok göröngyös felületén nem tudta megnyugtatón elhelyezni és meghallgatni a szívverést. A magasságom és a súlyom különbségének bűvös alsó határát súroltam, ami némileg előnyt jelentett, ugyanakkor félttem is, hogy kiszuperálnak, s akkor hogy nézek a férfítársak, a rokonok szemébe. A kompromisszumos döntés az lett, hogy szakszolgálatra alkalmas, amit persze akkor többedmagammal abszolút nem tudunk értelmezni. Valami olyasvalamit hoztunk ki belőle, hogy ezzel nem az első vonalban, hanem attól ötven méterrel hátrébb leszünk ágyú, vagy tank töltelékek.

Október 28-án bevonultam több ezer sorstársammal együtt. Előtte azonban a deszocializáció szakaszában alapos civil sirtót tartottunk, ahol az elhullatott könnyeink ezerszeresét fagyasztottuk változatos alkohol formájában. Újabb orvosi vizsgálat és katonás eligazítás után elláttak ruhával, ami feltűnően sárga és zöld volt. További jellemzője a szerelvényemnek, hogy egy gomb se volt rajta. Tehát szorgalmasan hozzákezdtem felvarrni a lopott gombokat először az ingemre, majd a zubbonyomra, és a 2-3 számmal nagyobb és hosszabb köpenyemre. Ebből persze mindig az sült ki, hogy az emeletes ágyak egyikének a tetején gubbasztva állandóan túvel a kezemben matattam. Amikor bejöttek az „előjárók” a szobába, mindig „föl, vigyázz!”-t vezényeltek, mire én az emeletes ágyban felállni igyekeztem, ami persze mindig a tű mellé szúrásával végződött. A második nap estéjén már csontig véres volt a bal kezem.

Már az első reggel komoly reggeli tornát vezényeltek, ami úgy kezdődött, hogy a foci pályát békaügetésben kellett volna körbefutni. Én már az első 10 méter után levelibéka módjára terültem el és sötétítettem el magam elől a napot. Mikor a heveny „föl, futás tovább!” vezény-üvöltésre feleszméltem, több tucat újonc(kopasz) társamat láttam hasonló testhelyzetben a salakos pályán. Pár napos katonák voltunk, de még mindig nem akartam elhinni, hogy bevonultam.

November elsején átvezényeltek a lakóhely közelében lévő B-re, ami 450 km távolságot jelentett. Amikor megérkeztünk a Kempinskyhez közel sem járó szálláshelyünkre, feltűnt, hogy a fák 60 fokos szögben állnak. Állandóan fújt a szél. Itt pontosan pozícionáltak engem, amikor az őrmester közölte velem, hogy én „olyan kopasz vagyok, hogy a villanykörte hozzám képest sündisznó”. Rögtön tudtam, hogy

nem én vagyok a tábornok. Ezen némi hahotázással próbáltam túltenni magam, aminek a jutalma nem maradt el: aznap, meg még n+1-szer (ahol n tart a nagyon sokszor felé) kellett felmosásilag magamévá tenni a körlet 200 méteres folyosóját. Mert hol a kövezet volt túl tarka, hol a vízcsap kereszteződött a zebrával és csíkos víz folyt belőle. Ezen elfoglaltságom általában este 10-től hajnali 1-2 óráig tartott, így a jártasság és készség didaktikai fogalmát perfekt megtanultam.

Jött a fegyveres kiképzés. Sose felejttem el őrnagy uram (akarom mondani elvtársam) iróniából halálfélelemben torzuló arcát, amikor megpillantotta kezemben a kibiztosított kézigrántót kissé elbizonytalanodott totyogó lépéseim láttán. Határozott utasítására végül eldobtam.

Az éleslövészet sem volt akármilyen. Hideg téli napon teherautóra pakoltak, és vittek minket a hozzánk simuló Kalasnyikovunkkal és 9 lőszerünkkel együtt. Kint a lőtérén nagyon sokára került rám a sor. Addigra már elkéült a fagytól több testrészem, meggémberedett a kezem. Megkaptuk a lőszereket és a parancsot: „Cél a körkörös mellalak alsó széle közepe, rövid sorozattal. Tűz!” És löttünk.

Felállítottak mindnyájunkat, majd a céltáblák felé indult a főhadnagy és a lőtérparancsnok, hogy értékelje a raj teljesítményét. Már gyanús volt a dolog, mert félútról sapkacsapkodások és kötőszavak kíséretében visszafordultak. Közölték, hogy egyikünk sem talált bele a céltáblába. Érthető okokból azonnal "tüzet szüntess!" vezényszó hangzott el.

Így estem át az első lövészetemen. De akkor már közeledtünk az alapkiképzés végéhez.

Ha az olvasók tetszésnyilvánítását érzekelni fogom, akkor teletöltöm PC-met írópatronnal, és egy újabb felvonás írásával a 24 hónapos szolgálatom kacagató, egyben megrázó és jellemformáló, szocializáló történetét folytatom.

Dr. Lükő István
csontcsillagos ezredes (szakaszvezető)

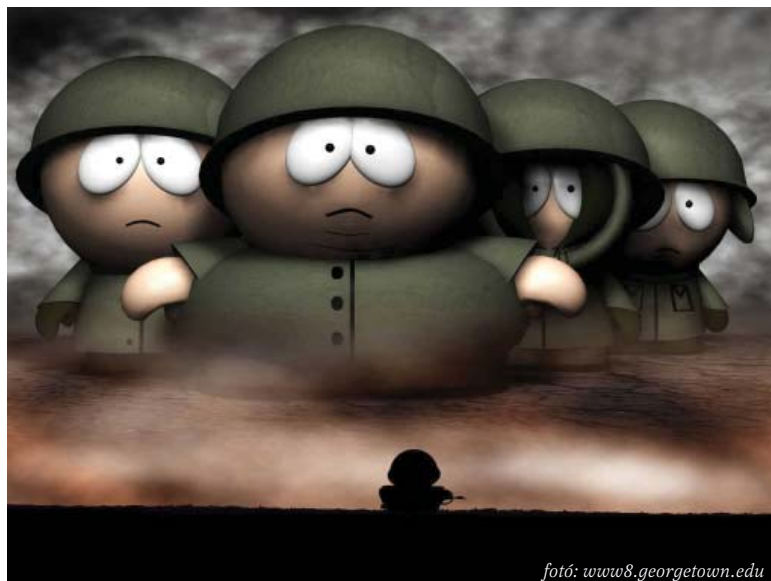

foto: www8.georgetown.edu

STANDING OVATION - ÁLLÓ ÜNNEPLÉS ÉS TAPSVIHAR AZ ÓCEÁN- NAPON

Május 18-án, pénteken 10.00 órától óriási sikerrel és tömeges látogatottsággal rendezték meg a NYME-FMK Alkalmazott Művészeti Intézet erre az alkalomra elkészült kiállítótermében és udvarán tartott óceán-napot, abból az alkalomból, hogy Pálos Andrea és Rakonczi Gábor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem hallgatói első magyar evezős párosként átkeltek az Atlanti-óceánon.

A program az ifjú hajósok vetített képes úti élmény-beszámolójával kezdődött, ezt követően az Országos Meteorológiai Szolgálat munkatársainak ismeretterjesztő előadásaival folytatódott, majd déltől a rendezvény díszvendégének, Fa Nándornak a részvételével zajló kötetlen beszélgetéssel zárult. Az óceán-napot a formatervező szakos hallgatók látványshow-ja, különféle végtelen nagy kétséget megidéző performanszai, a soproni bűvárklub bemutatkozása, valamint a Tercia Partí Szervíz tenger gyümölcseit kínáló büféje tették emlékezetessé.

T.A.
fotó: Dénes Nóra (AMI)

VALÉTÁLUNK!